

ПОЛИТИКИН

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
857
1. VI 1968.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

АМАЗОНИЈА - ЗЕМЉА ЧУДА

НАЈ! НАЈ! НАЈ!

УЧЕНИЦИ! Наш занимљив конкурс се наставља. Опишите нам свог учитеља (учитељицу), наставника или професора кога највише волите. Сваке недеље објавићемо писмо једног ученика који буде доказао да је његов професор, наставник или учитељ најбољи, али не само у школи већ и у животу уопште. Испричајте нам који је догађај, његов поступак или гест уверио да је ваш наставник најбољи.

Ученици! Уз писмо о учитељу, наставнику или професору пошаљите нам и фотографију читавог вашег разреда на којој се добро види наставник о коме пишете. Обележите на фотографији и њега и себе (X) да се зна ко пише.

Шесту нашу петицу и часовник с угравираном посветом добила је учитељица **Живка Бајић**. О њој је њена ученица **Снежана Лазарева** из основне школе „Бановић Страхиња“ у Београду, написала:

НИЈЕ САМО МЕНИ ПОМОГЛА

„Моје име је Снежана Лазарева, а име наставнице о којој ћу да вам пишем је Живка Бајић. Станујем у Београду тек кратко време, а ова наставница учинила је да овај град заузме своје место у мом срцу. Пре годину дана у Београд сам дошла из Струге, малог и дивног града на обалама Охридског језера. Пре него што сам се преселила готово читаве ноћи нисам спавала.

До тада сам учила македонски језик

у школи и сад сам размисљала како ћу проћи са српскохрватским, да ли ће нов наставник или наставница имати довољно разумевања за мене, да ли ћу наћи нове другове и другарице? Често сам враћајући се из старе школе дуго о томе размисљала.

Дошла сам у Београд. Нова школа се зове „Бановић Страхиња“, а одељење III-2. Једино што сам тада знала о наставници јесте да се учитељица зове

Живка Бајић. Сада, међутим, знам да је то жена пуна стрпљења, увек мирна и спремна да нађе реч олакшања и спремна да да потпору сваком од нас. У почетку ми је било тешко. Мој изговор био је свима смешан. Свима, осим наставници. Она је увек знала да све моје грешке стрпљиво поправи, да опомене разред ако ми се руга. Управо захваљујући њој ја сам стекла нове дивне другарице.

Наш дневник блиста од добрих оцена, а ја се питам да ли би то тако било да је на месту наше наставнице била нека друга. Па ипак, није она помогла само мени. Цео разред је обожава јер она уме да нађе прави однос и праве речи за сваког од нас. И ја сам зато уверена да је ово једна од најбољих наставница. Целог живота сећаћу се ње, јер се њен успех у раду са мном види надам се, и у овом писму.

Ripley's

Веровати или не!

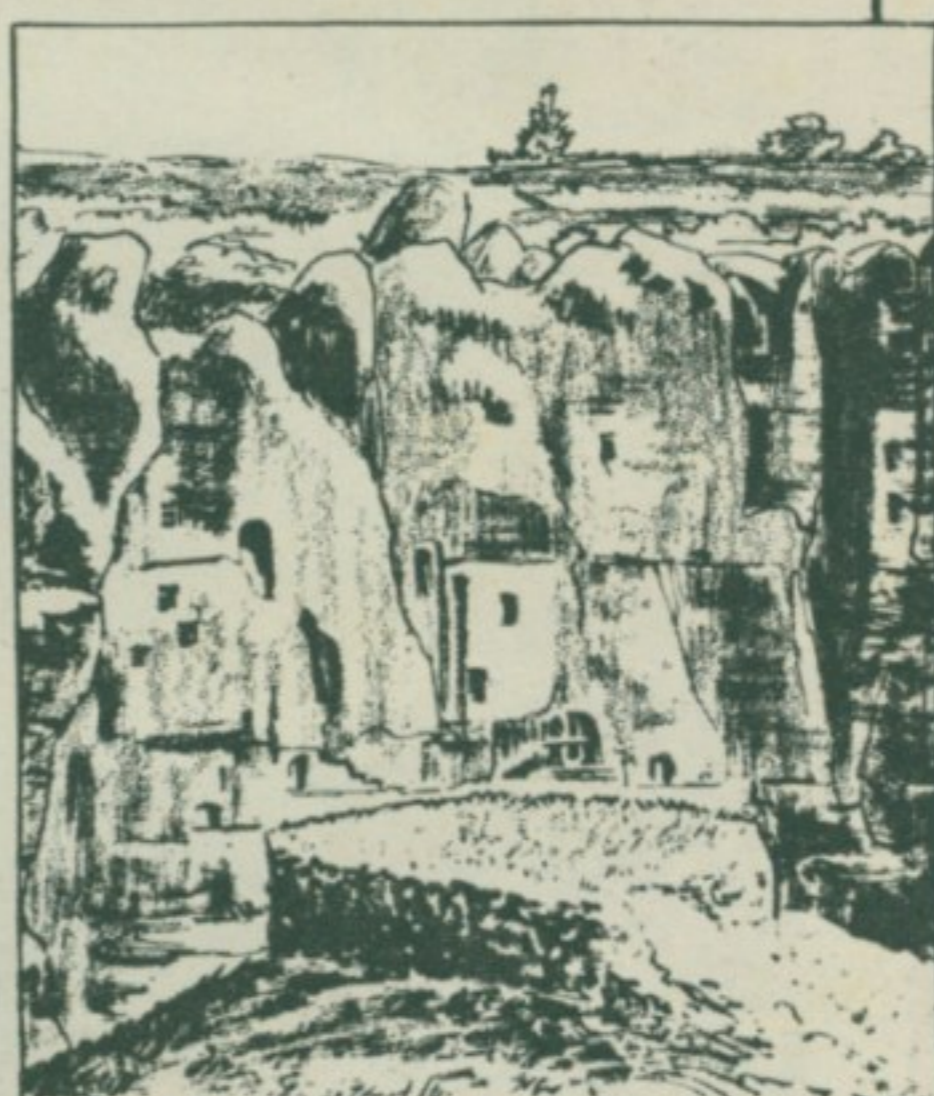

НОКНА ДЕБАТА ЗБОГ ЈЕДНЕ РИБЕ

РИМСКИ ИМПЕРАТОР ДОМИЦИЈАН ДОБИО ЈЕ ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ НА ПОКЛОН ЦИМОВСКУ РИБУ ИВЕРАК И ОДМАХ ЈЕ САЗВАО 900 ЧЛАНОВА СЕНАТА НА ХИТНО САВЕТОВАЊЕ ДА БИ ОДЛУЧИЛИ КАКО ДА СЕ РИБА ПРИПРЕМИ. ПОСЛЕ ДЕБАТЕ КОЈА ЈЕ ТРАЈАЛА ЦЕЛУ НОЋ, ДА ЛИ РИБУ ТРЕБА ИСЕКИ ДА БИ МОГЛА ДА СЕ СКУВА У ПОСТОЈЕЋИМ СУДОВИМА, СЕНАТ ЈЕ ИЗГЛАСАО ДА ТРЕБА ПОРУЧИТИ НОВ И ДОВОЉНО ВЕЛИК ЛОНАЦ.

БЕЛИ ГЛАЗОЧ

ОД СВИХ КИЧМЕЊАКА НАЈКРАЋЕ ЖИВИ: ОД АВГУСТА ДО ЈУЛА ИДУЋЕ ГОДИНЕ.

ПЛАНИНА КАЛУЂЕРА

У БЛИЗИНИ КАЈЗЕРИЈА (ТУРСКА), 60 ЦРКАВА, МАНАСТИРА И КАПЕЛА ИЗДАЊЕНИХ У МЕКОЈ СТЕНИ, БИЛИ СУ 300 ГОДИНА УТОЧИШТЕ ХРИШЋАНСКИХ КАЛУЂЕРА.

АМЕРИЧКА ПРУГАСТА ВЕВЕРИЦА

МОЖЕ ДА ЈЕДЕ ВЕОМА ОТРОВНЕ ПЕЧУРКЕ ЗВАНЕ „СМРТНИ ПЕХАРИ“ БЕЗ ИКАКВИХ ПОСЛЕДИЦА.

ПТИЦА АУСТРАЛИЈСКИ ИМЕЛАН

ХРАНИ СВОЈЕ МЛАДЕ ВИСЕКИ С ГРАНЕ С ГЛАЗОМ НАДОЛЕ.

СУЛТАН ТРИПОЛИТАНИЈЕ ИБН АМИ АМРАН

ДА БИ СТЕКАО ПОПУЛАРНОСТ МЕЂУ ПОДАНИЦИМА ЧЕСТО ЈЕ ИШАО ОД ГРАДА ДО ГРАДА КАО ПУТУЈУЋИ ПРОДАВАЦ ПОВРКА.

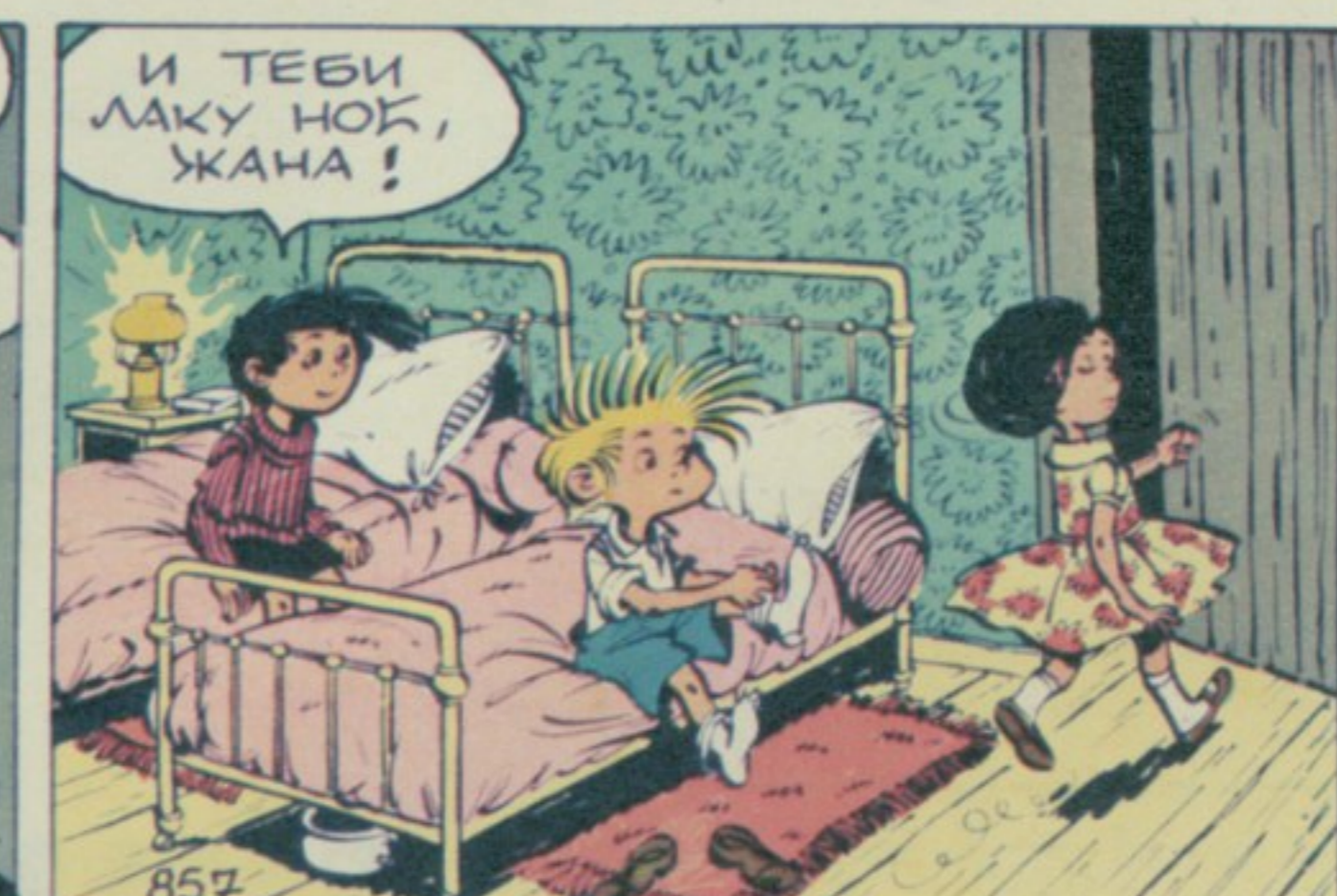
(1349-1369)

857

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

ВОЈИСЛАВ В. МИШКОВИЋ, академик и професор Универзитета у пензији: Која је била прва књига коју сам прочитао не сећам се, не бих умео рећи. Али из низа прочитаних у пријатном сећању сачувао сам пре свега Дефоовог „Робинзона Крусое“ (сећам се још и формата књиге и илустрација у њој); затим Веселиновићева „Хајдук Станка“; па Караџићеве „Србије“; Лазаревићеве Приповетке; Змај Јовићеве Песме. Страну литературу нисам узимао у обзир, јер би ми у њој овај избор још тежи био.

Данас ми врло мало времена остаје за забавну лектуру. Колико доспевам, читам само две врсте литературе: хумористичну и Хомера: „Илијаду“ и „Одисеју“, које сам као ђак на грчком читао, чак и поједине делове напамет учио. Сад их прочитавам, не знам већ по којим пут, у преводу пак М. Ђурића. Хумористичну исто тако; кад исцрпем што успем ново да набавим, враћам се прочитаним збиркама анегдотама и хуморескама.

МИОДРАГ Б. ПРОТИЋ, управник Музеја савремене уметности: Ако се добро сећам, прва или једна од првих књига коју сам прочитао, била је „Алиса у земљи чуда“. Она ми је отворила прозор у један друкчији свет, и пошто је оставила дубок утисак на мене неко време сам уредо живео у овом реалном и у њеном имагинарном свету. Иначе, читао сам књиге за децу, од народних песама које су у основној школи биле обавезна литература и које су се често морале учити напамет, до „Робинзона Крусое“ и књижица о Индијанцима. Као и сва деца, волео сам оне које су окренуте необичном, чудесном, измишљеном и биле с оне стране мојих погледа и хоризоната. Негде у другом или трећем разреду гимназије дошли су на ред класици, француски и руски у првом реду. У вишим разредима волео сам највише поезију и есеје који сам гада почео и да пишем.

Тренутно читам „Око и дух“ Мерко Понтија. Моја професија сликара и критичара захтева да пратим естетичку литературу. Данас, на жалост, за белетристику имам мало времена; бирам зато оно што је незаобилазно, основно.

БОРАН ЛОНГИНОВИЋ, глумац: Читао сам и читам као што све генерације пре мене и после мене читају. Као по неком утврђеном реду. Пре школе: сликовнице. Онда бајке, али само оне које су ми родитељи куповали јер ја нисам имао новца па према томе нисам могао ни да их бирам (то је диктирана литература). Као гимназијалац све наше писце који су везани за школу: Веселиновић, Дучић, Јакшић, Змај и други. (То је наметнута литература). Као студент читао сам само стручне књиге. (То је професионална литература).

А сада читам оно што желим. Књигу по избору и према новцу. Зато и највише читам јевтине али забавне. Међу њима је и „Политички забавник“. Узмем га од сина док он спава.

ДЕСАНКА
МАКСИМОВИЋ:

ТРАЖИМ ПОМИЛОВАЊЕ ЗА СВЕ НЕСТАШНЕ

КАД БИХ ОПЕТ БИЛА МАЛА

Кад бих опет била мала? Па, чекајте, чекајте, морам мало да размислим... Вероватно би ми се наметнуо позив песника, професора. Али, у детињству сам имала друге две велике жеље. Можда неко неће веровати: силно сам желела да будем сликар или глумица.

И сад ми је понекад жао што нисам сликар. А глуму сам прежала, схватила сам није то — то.

Ево зашто ми је жао што нисам сликар: често видим пејзаже чију лепоту и особеност, чини ми се, дру-

ги нису запазили. Видим како би их требало представити. Волим организовану слику. Уживам у бојама. А, можда, сликарство волим и због тога што лакше подносим експериментисање у ликовним уметностима него у књижевности.

Каткад зажалим што нисам учила технику. Највише имам смисла за архитектуру. Откад знам за себе имала сам машту, фантазију. За тај позив то је, мислим, неопходно.

Ето, да нисам песник, шта бих била.

КАД САМ БИЛА МАЛА

У кући нас је било много деце. Пет сестара и три брата! Цело обданиште. Живели смо у мирном селу Бранковини. Широка поља, Близански вис с којег се виде слив Колубаре и све планине до Београда! Прави земаљски рај. У том лепом селу завршила сам три разреда основне школе. Иако ми је отац био учитељ, није ме он учио. Вероватно због оног да не буде протекције. Као што и приличи учитељској кући, имали смо пуно књига. И управо те књиге изазвале су у мени жељу да postanем глумица. Нисам ни мислила да ћу бити књижевник. Како то, рећи ћете.

Е, па овако: волела сам да читам и што год бих прочитала желела

сам да прикажем. Тако се у нашој кући рађало позориште, а ја сам била главна „звезда“. И богами, та ме страст подуже држала, све док нисам пошла у старије разреде гимназије. Тада ме је обузела жеља да учим технику.

Била сам добар ђак. Нисам много учила за школу, доста сам памтила на часовима. Имала сам дивног учитеља Недељка Савића, кога су као малог, у бошчици, донели из Херцеговине. Још смо га више завољели кад смо прочитали његову књигу „Босна и Херцеговина“ у којој је описао како је стигао у Србију.

Детињство ми је било безбрижно. (Као и свако дете највише сам волела баку). Али, немојте мислити да ја

нисам имала бурних доживљаја. Било је и батина. И то напретек. Била сам својеглава и инација. Једном за ручком сркала сам чорбу. Заборавила сам да вам кажем и то да сви који ме познају због нечег мисле да сам била мирно, добро и послушно дете. Баш вам хвала што сте дошли да ме питате каква сам била као мала и сад нек сви знају да Деса није само седела код куће и читала књиге.

Елем, седимо ми за ручком, а ја срчем чорбу. Отац љутито рече:

— Десо, не срчи чорбу!

На то му ја одговорих:

— Хоћу, па шта!

На то ме он изведе у ходник и поче да туче кишобраном. Замислите?! Ја сам плакала. Из собе сам чула како бака говори мајци:

— Није требало да је туче, она је осетљива.

Када сам сазнала да сам осетљива, још сам више почела да плачем!

Нико ми такође данас не верује да сам волела да се дружим са децацима. С њима сам била по васцели дан. Играли смо клиса или шуге. Кад сам стекла најбољу другарицу Спасенију, онда сам почела с њом да правим лутке и да се играм „женских игара“. Јао, и због те Спасеније сам добила батине.

Један догађај ми се нарочито урзао у сећање. Имала сам пет година. Тада сам почела да размишљам шта то значи смрт.

За време вашара, испред порте, неки болестан човек, звао се Бесеровац, убио је неког. Глас је стигао и до наше куће, чула сам кад је отац питао:

— Кога је убио Бесеровац?

— Милана Поповића — одговорио је комшија.

Тада сам први пут помислила шта значи смрт, шта то значи убити човека. Размишљала сам шта ће радити јадан Поповић, где ће отићи. Нисам веровала да ће потпуно нестати, занимало ме је како ће даље наставити живот. Можда је то била она жеља да не верујем да неко нестаје. Али, о томе да не говорим.

Други један, опет страхан догађај, одиграо се када сам била нешто старија. С рођаком сам се враћала из школе. Одједном, на нас је

налетео бесан вочић! Да само знате како је то страшно. Шта смо могле друго да урадимо него да се дамо у бекство. Трчале смо као без душе. Вочић за нама. Замислите да нас је дохватио роговима. Ах, не смем ни да помислим. Дуго смо бежале. А он за нама. Тада смо утрчале у четару. Он је стао и гледао околу. Сакриле смо се, а вочић је продужио напред. Кад се удаљно, полако смо се извукле и кренуле кући.

Као што рекох, у школи сам била добар ђак. Међутим, веровали или не, нисам толико волела књижевност. Предавали су је као историју и морало се памтити, све неке године и датуми. Зато сам више била за математику и географију. Ипак наклоност ка поезији дошла је врло рано и почела је у једном такмичарском духу. Врло често мој брат Драгољуб и ја такмичили смо се ко ће пре да напише песму. Редовно сам побеђивала ја, мислим зато што сам више читала и знала сам како се слажу стихови у ред. Али, морам да признам да су његове песме имале бољу идеју. Сећам се једне која се звала „Мачка орах котрља“. Ја сам углавном писала о пчелама. Међутим, редовно се дешавало и то да брат није умео да заврши песму...

Када сам се спријатељила са Спасенијом напустила сам дечаке. Једном је она дошла мојој кући и ја сам хтела да се направим важна: скочила сам на опран веш који је био прострт по креветима. Скакала сам до изнемоглости. Када су родитељи дошли, зна се шта је следовало.

Детињство у Бранковини било је дивно. Четврти разред основне школе учила сам у оближњем Ваљеву. Кад смо се тамо преселили била сам страшно несрећна. Нарочито првих месец дана. Градска деца нису хтела са мном да се друже, јер сам помало била повучена као сељанчица. То је за мене било ужасно. Патила сам за мојом Бранковином. Међутим, када су ме боље упознали и када су видели „шта знам“ отимали су се да седну поред мене. На то више нисам обраћала пажњу. И даље сам читала очеве књиге, помало повучена у себе...

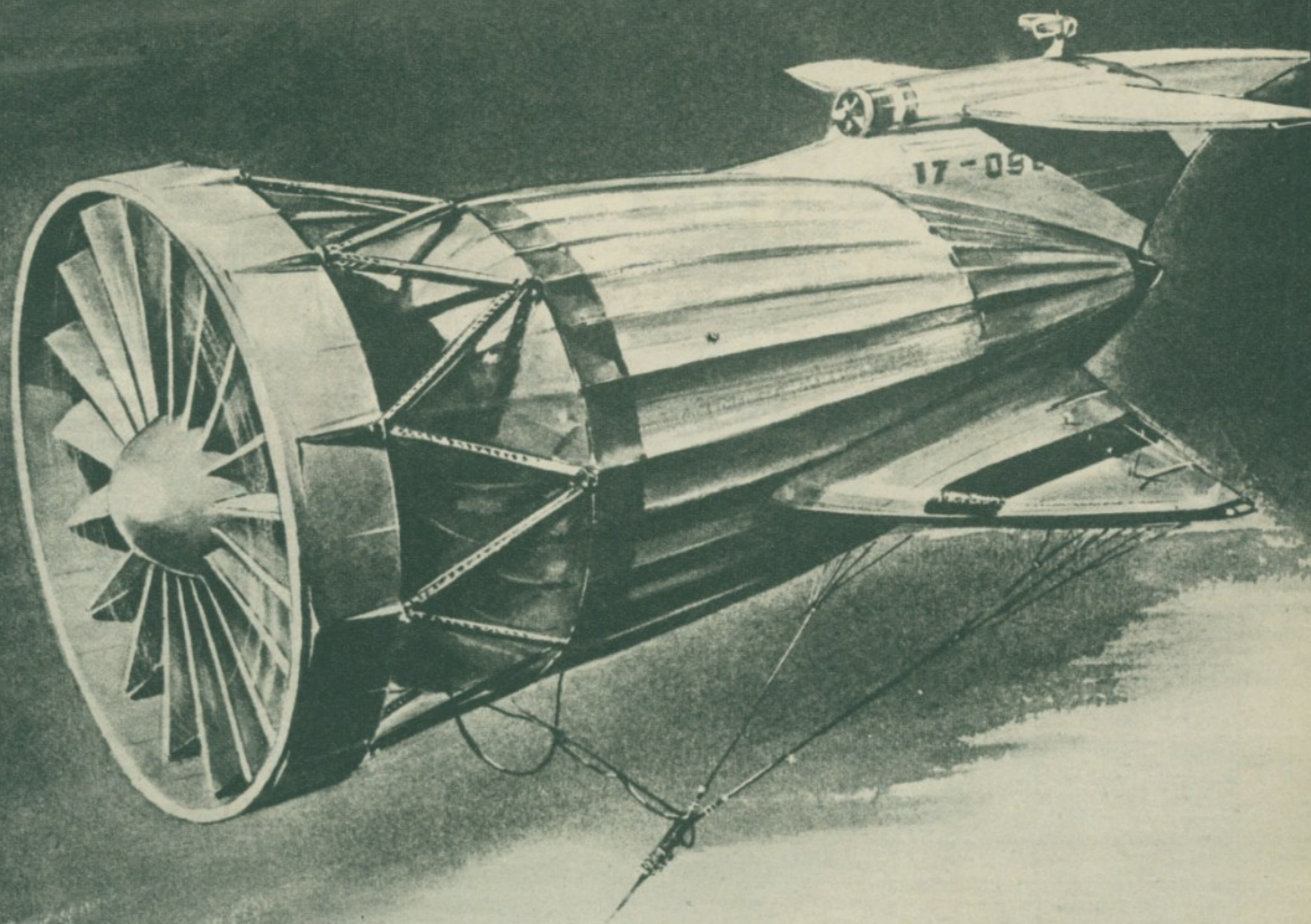
УМЕСТО ФОТОГРАФИЈЕ ИЗ ДЕТИЊСТВА

Пошто овде немам фотографије из детињства, ја ћу вам речима насликати како сам изгледала:

Да почнем од главе. Носила сам кике и то овако: једна је почињала од темена па увирала у другу која је извињавала из затиљка. Кике су се завршавале уплитачом најчешће од црвене или плаве вуне.

Хаљина је била подуга, а преко ње кецеља која се украшавала преко рамена с машинцом на крстима. На ногама — швапски опанчићи. Само када сам ишла у Ваљево добијала сам ципеле и машну у коси. Као и већина деце била сам буцмаста. Ето, тако сам вам изгледала.

**ПРОБЛЕМИ,
ПРОЈЕКТИЛИ,
ПРОГНОЗЕ...**

КОСМИЧКА ВЕТРЕЊАЧА

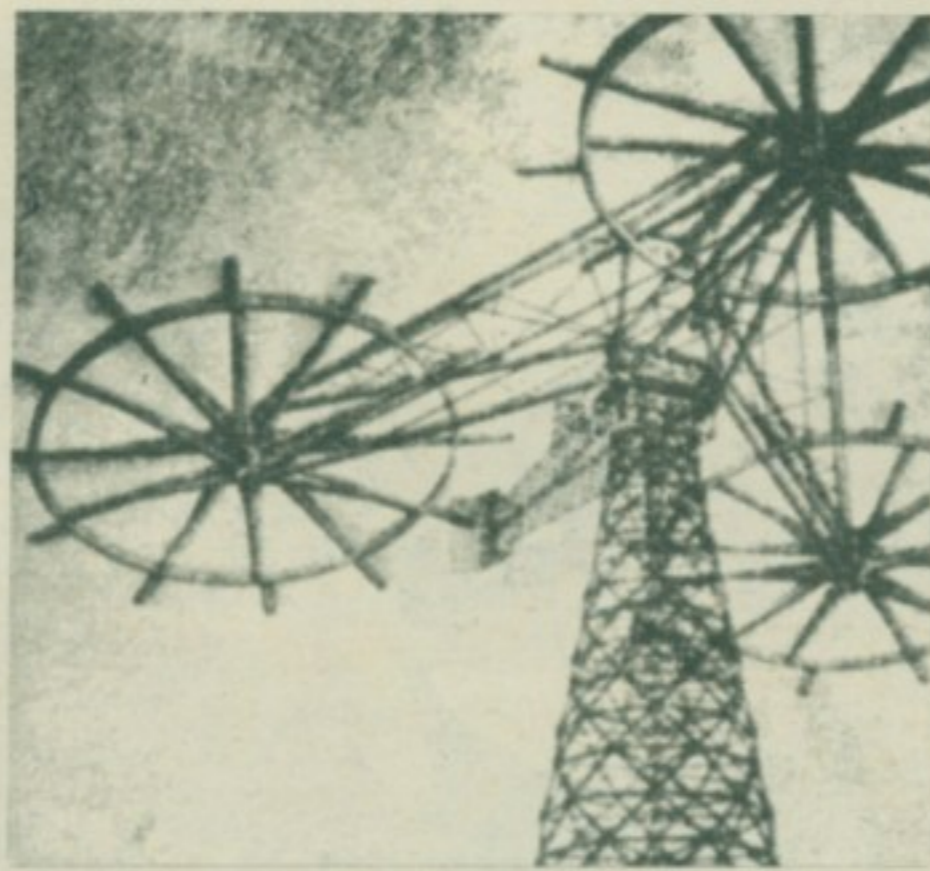
ње енергије могле би се поставити свуда, од тајги до Северног мора. У ствари, концентрисана енергија ветра налази се на висини од 10 до 12 километара у близини горње границе тропосфере.

Леонардова ветрењача

„Читава историја механизације може се пратити кроз историју ветрењача и воденица“ — написао је у своје време Карл Маркс. Употреба енергије ветра је посебно и веома занимљиво поглавље. Оно почиње једним интересантним податком: мада су хиљадама година једрилице крстарице морима, практично користећи снагу ветра, историја ветрењача почиње тек око хиљадате године наше ере. Тада је арапски писац Ал-Мас'уди забележио да је видео ветрењаче у „земљи ветрова и песка“. А Леонардо да Винчи је, поред осталих многобројних нацрта машина за летење, подморнице и других техничких справа, оставио и скицу „фландријске“ ветрењаче с кровом који се окретао заједно с крилима. Овом ветрењачом, која се могла сresti у многим књигама из доба ренесансе, пронађен је облик који тако рећи више није морао да се усавршава. Проналазак парне машине, откриће електрицитета и мотора потиснули су значај енергије ветра у индустрији. Судбина романтичне ветрењаче је тиме за вечита времена запечаћена; остала је само као споменик прохујалих времена. Али, да ли је коришћење снаге ветра за сва времена постало бесмислено?

Оригинални предлог

Заиста је необично да један тако приступачан извор енергије који

ПРОЈЕКТ ВЕТРЕЊАЧЕ ИЗ 1930. ГОДИНЕ КОЈА БИ СНАГУ ВЕТРА ПРЕТВАРАЛА У ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

захтева релативно мале инвестиције и одржавање до сада тако рећи није уопште коришћен у техници. Шест совјетских истраживача ветра дала су оригиналан предлог: гигантски точак с лопатицама као у ветрењаче биће причвршћен за омо тач балона. Пречник точка већи је од ширине балона. Генератор и други елементи за претварање снаге ветра у електричну енергију смештени су у осовини точка. Балон је причвршћен за земљу суперчврстим каблом а истовремено служи и за преношење добивене електричне енергије. Дужина балона: 120 метара, пречник — око 40 метара. Ова чудна справа, која треба да обезбеђује електричну енергију из ваздушних струја и ветрова, биће смештена високо изнад земље, у близини стратосфере где ће моћи веома дуго да се задржи.

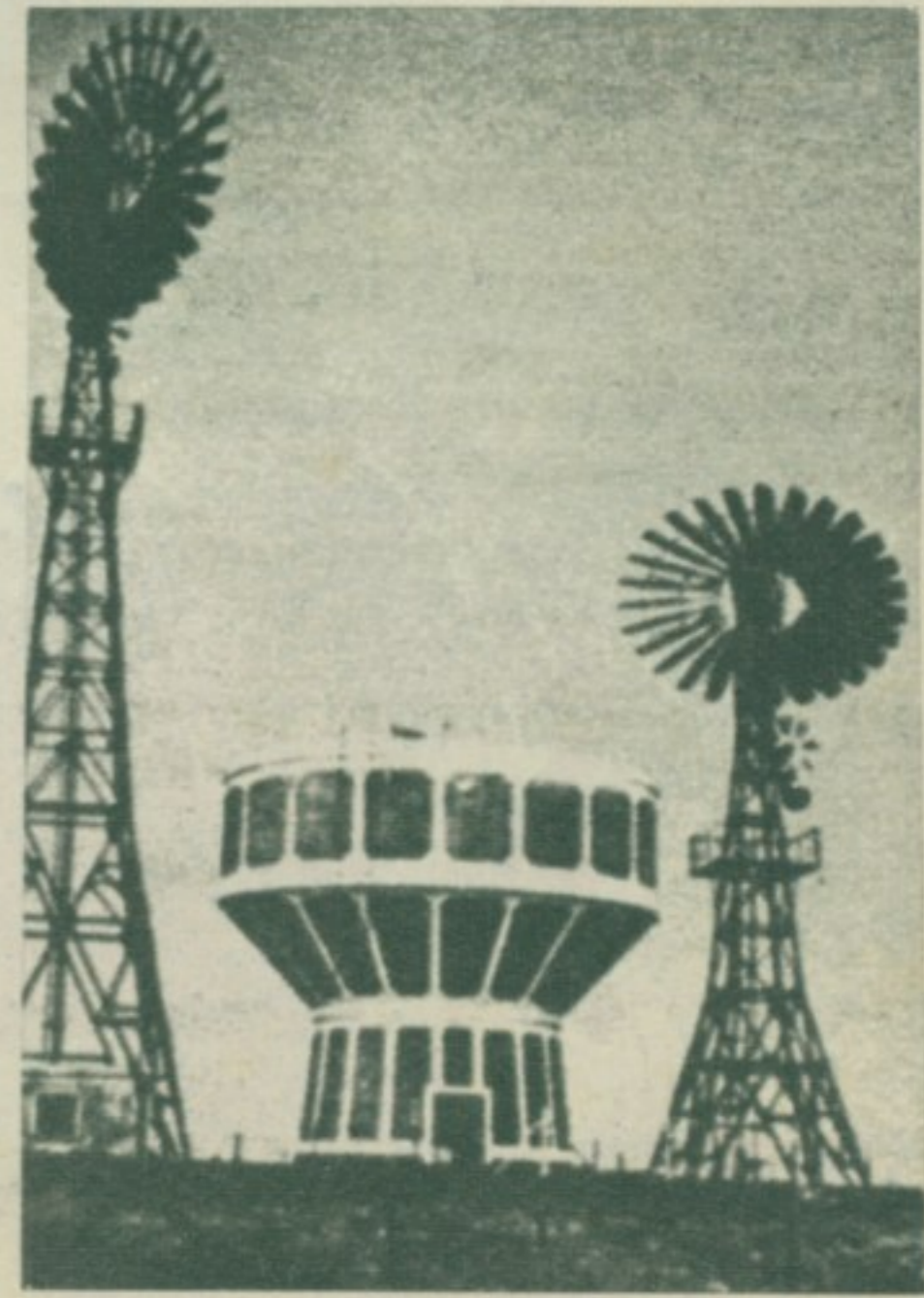
Творци овог пројекта чврсто верују да ће се на садашњем ступњу развоја аеродинамике и метеорологије, исплатити балон са крилима ветрењаче. Генератори начињени од нових лаких синтетичких материјала још су један доказ за потврду

њихове тезе о коришћењу енергије ветра.

Два задатка балона

Високо у ваздуху, балон — модерна ветрењача, имао би два задатка: да обезбеђује енергију и да служи као релејна станица за преношење телевизијских емисија. Програм емитован преко васионског брода у тропосфери може се гледати у кругу чији је пречник 1500 километара.

Будући конструктори ове васионске ветрењаче још нису решили како да је заштите од огромних промена температуре. Али, ипак тешкоће нису тако велике да се не би могле премостити.

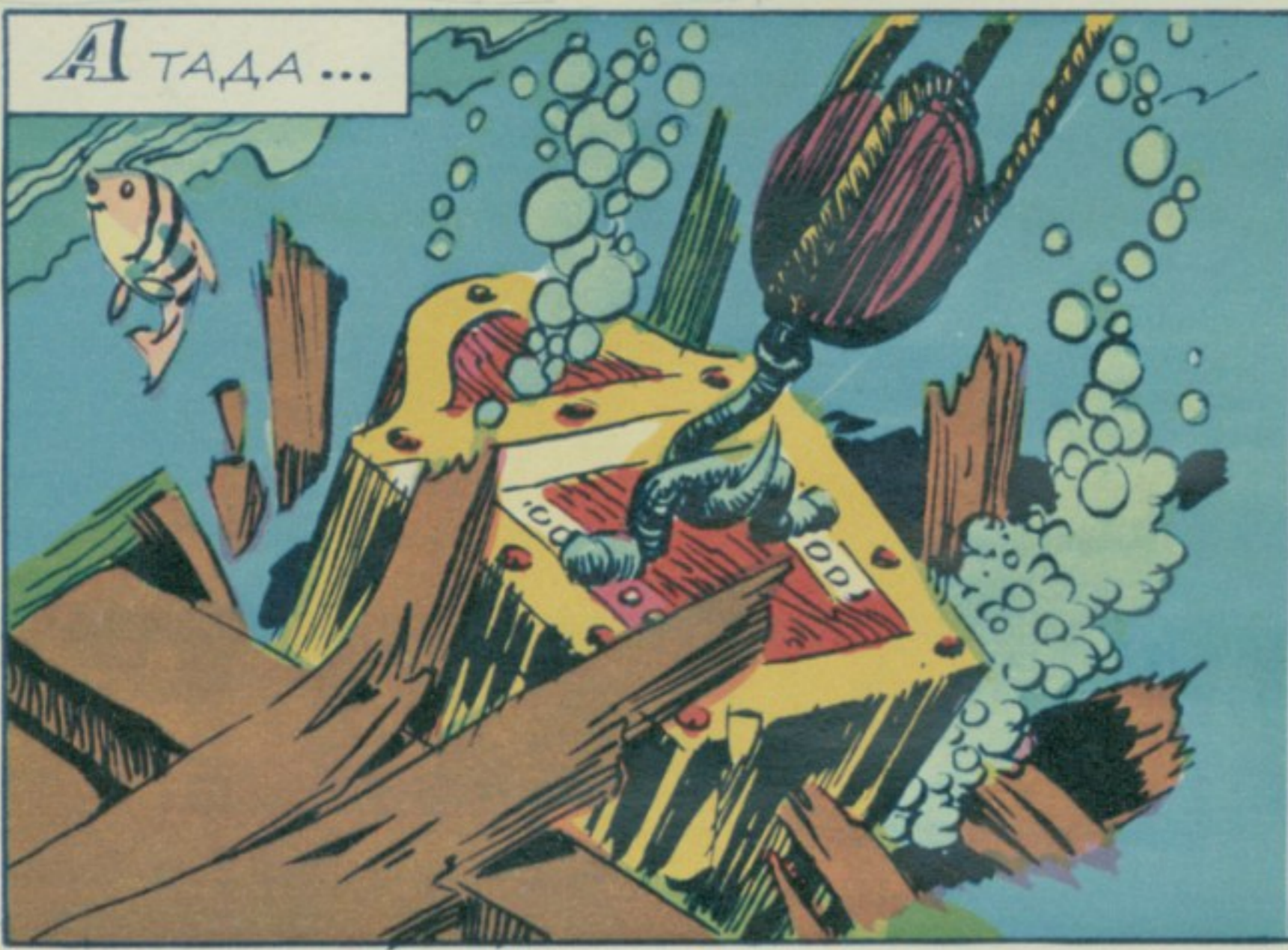
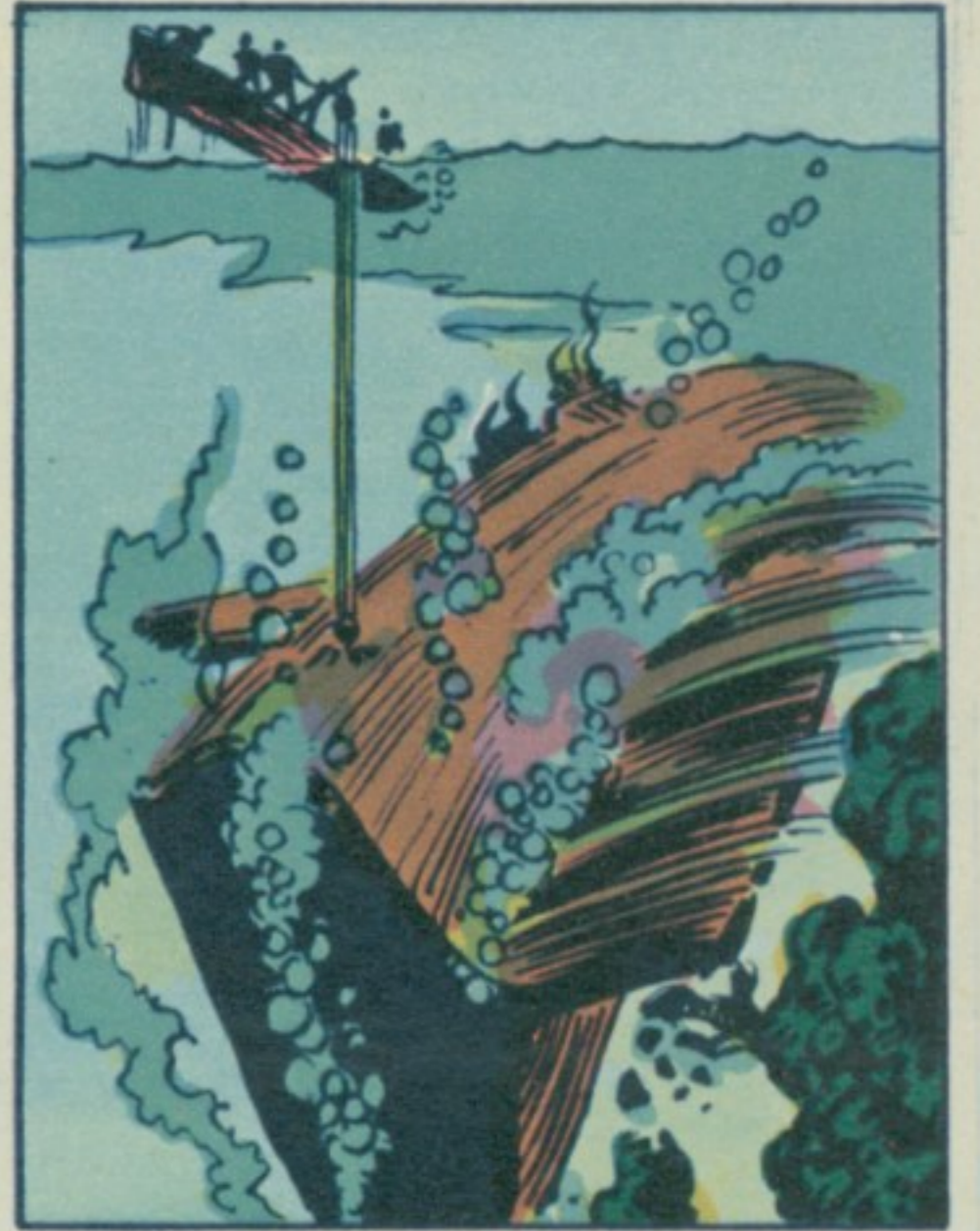
ТУРБИНЕ НА ВЕТАР У БЕЛГИЈИ. ЕНЕРГИЈА КОЈУ СТВАРАЈУ ПОКРЕЋЕ УРЕЂАЈЕ ЗА НАВОДЊАВАЊЕ

Кад пилоти млазних авиона први пут продру у више слојеве атмосфере, често доживе непријатно изненађење: снажне ваздушне струје које се крећу брзином од преко 200 километара на час могу знатно да скрену авион са курса. А последнице су: дужи лет и већа потрошња горива. Међутим, све до данас сложени систем тих млазних струја које окружују Земљину лопту није детаљно испитан и проучен мада је њихово постојање откривено још пре три деценије.

Група талентованих ентузијаста састављена од совјетских инжењера, у потрази за јевтинијим извором енергије, намерава да „укротити“ снагу управо ових високих ветрова и ваздушних струја. Они су израчунали: кад би успели да искористе само један хиљадити део снаге ветрова који дувају над територијом Совјетског Савеза, годишње би се добило 35—40 милијарди киловат-часова јевтине електричне енергије. А такве станице за коришће-

КАПЕТАН Кејт

ОКОВАНИ САНДУК СА ШИФРАНТСКИМ КЊИГА-
МА БИО ЈЕ ИЗВУЧЕН АЛИ ЈЕ ПОТОНУЛИ БРОД,
СКЛИЗНУО СА КОРАЛНОГ ГРЕБЕНА У ДУБИНУ...

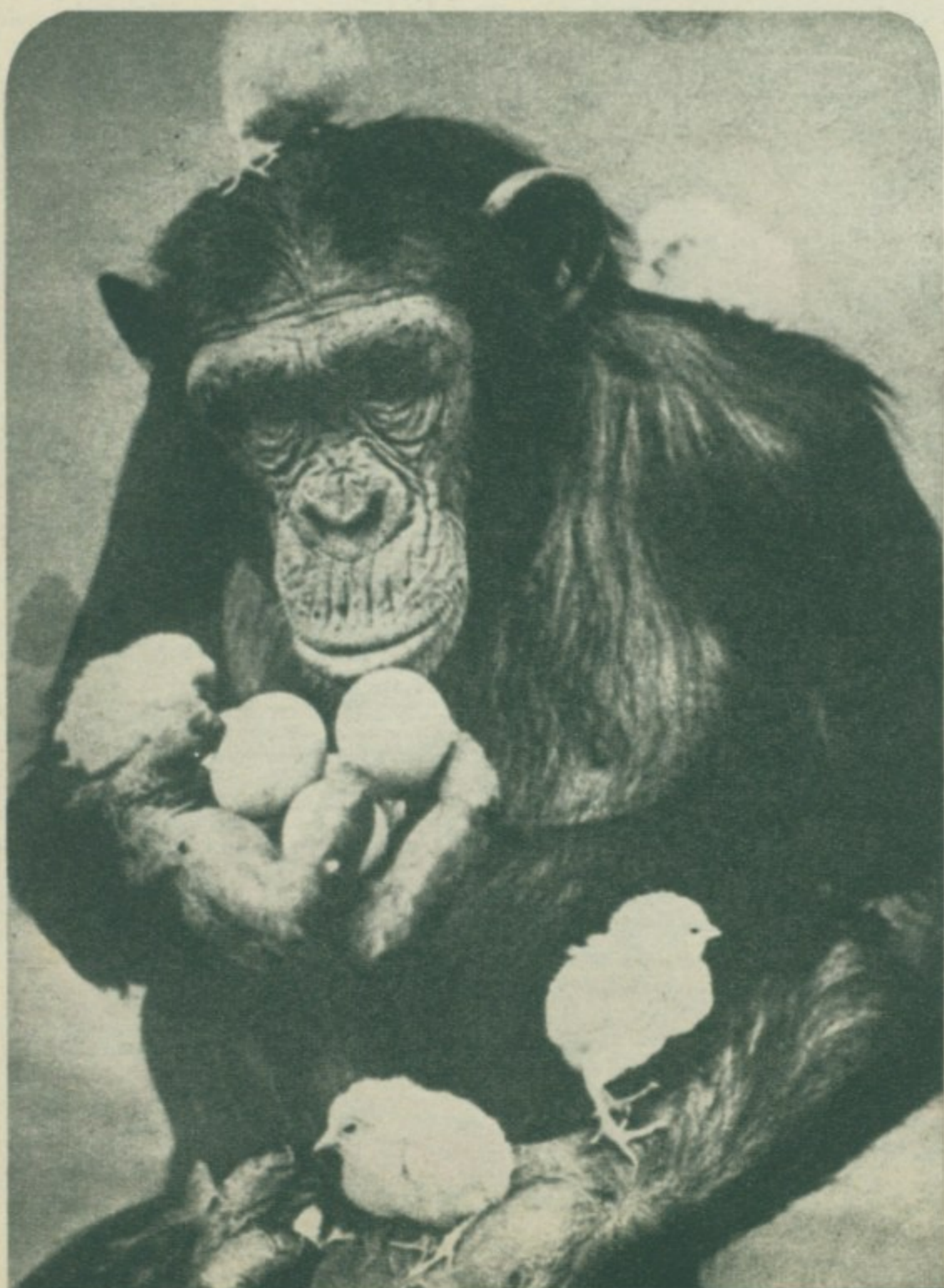
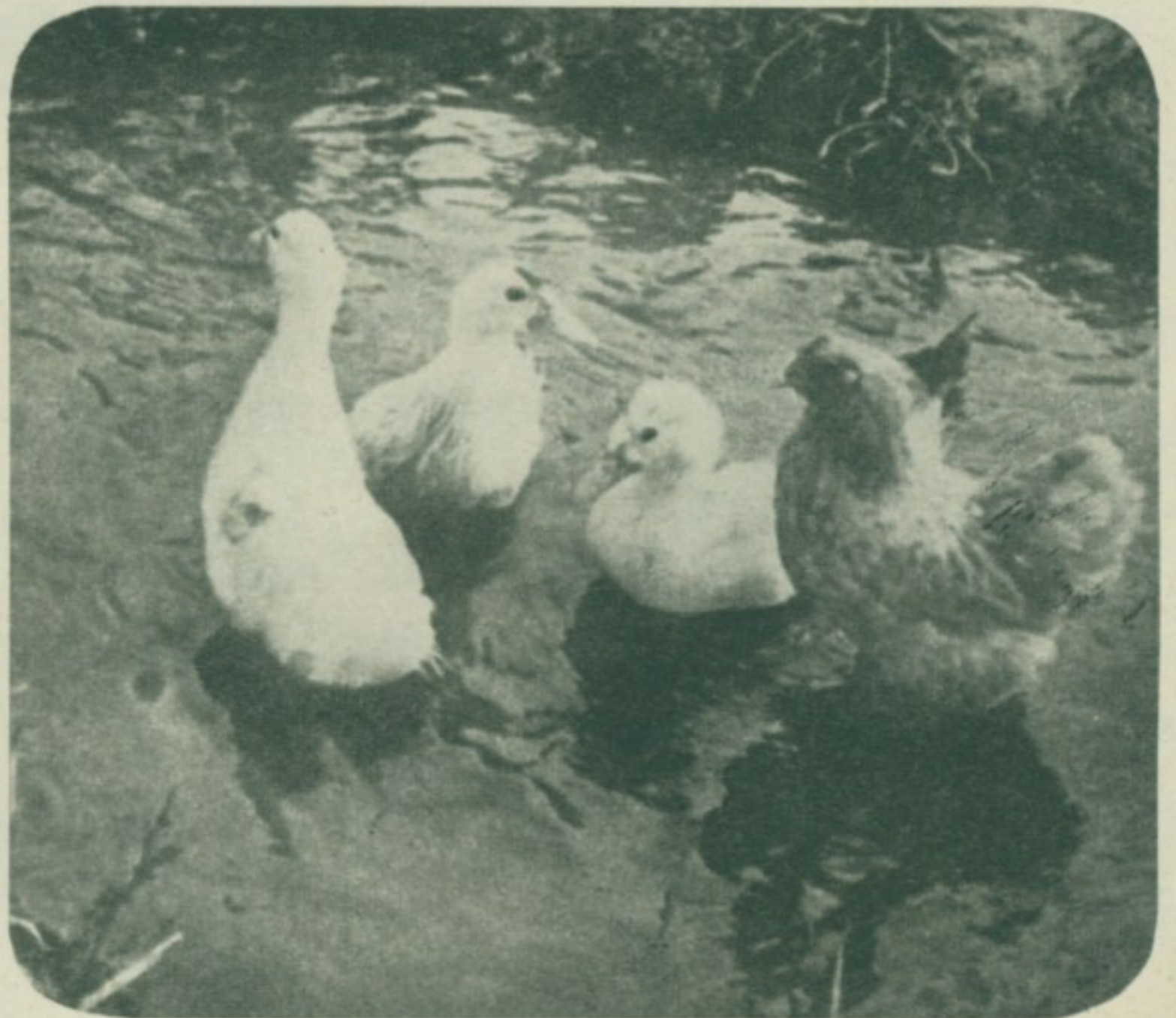

**СРЕЋНЕ
ПОРОДИЦЕ**

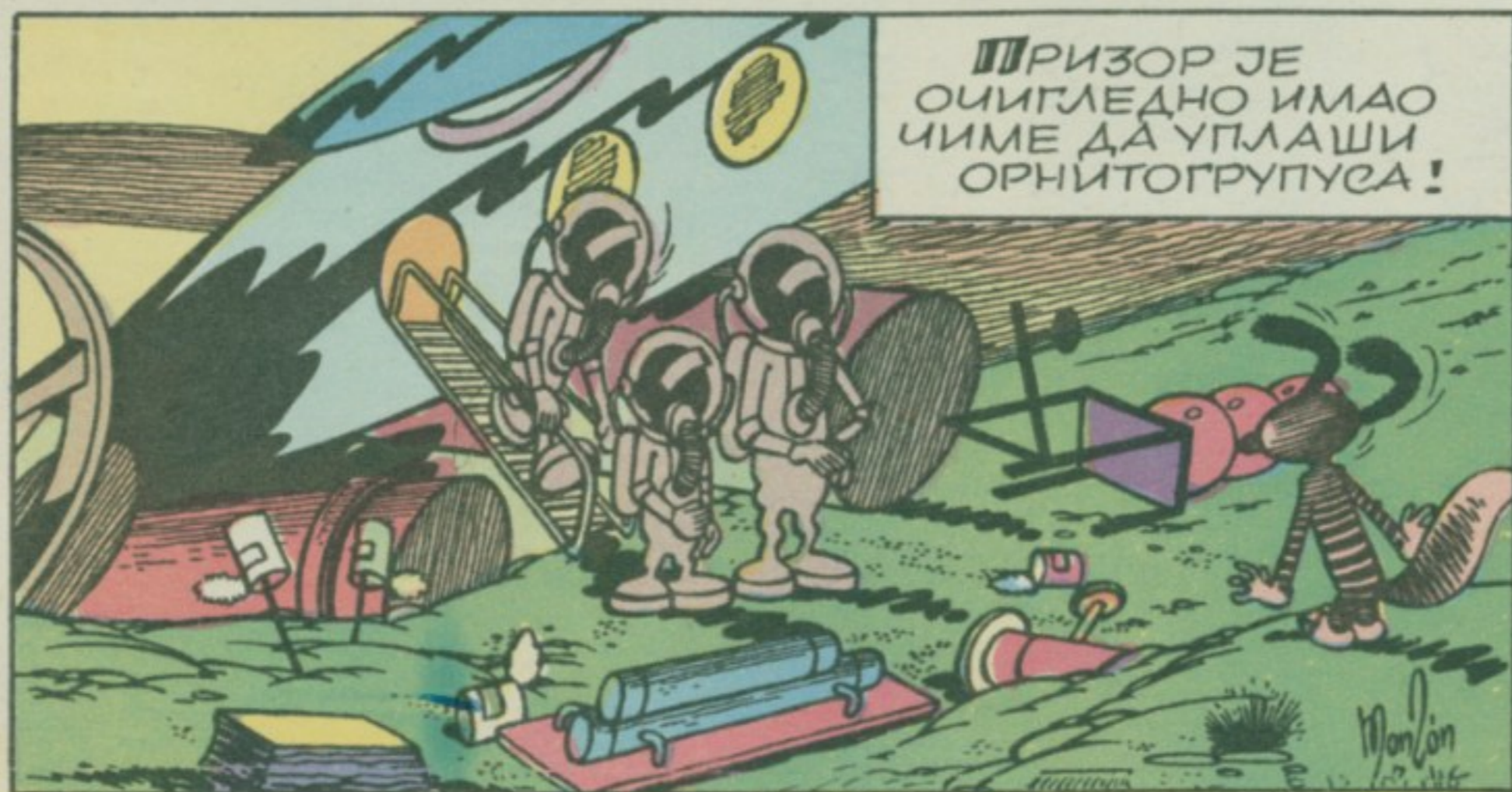
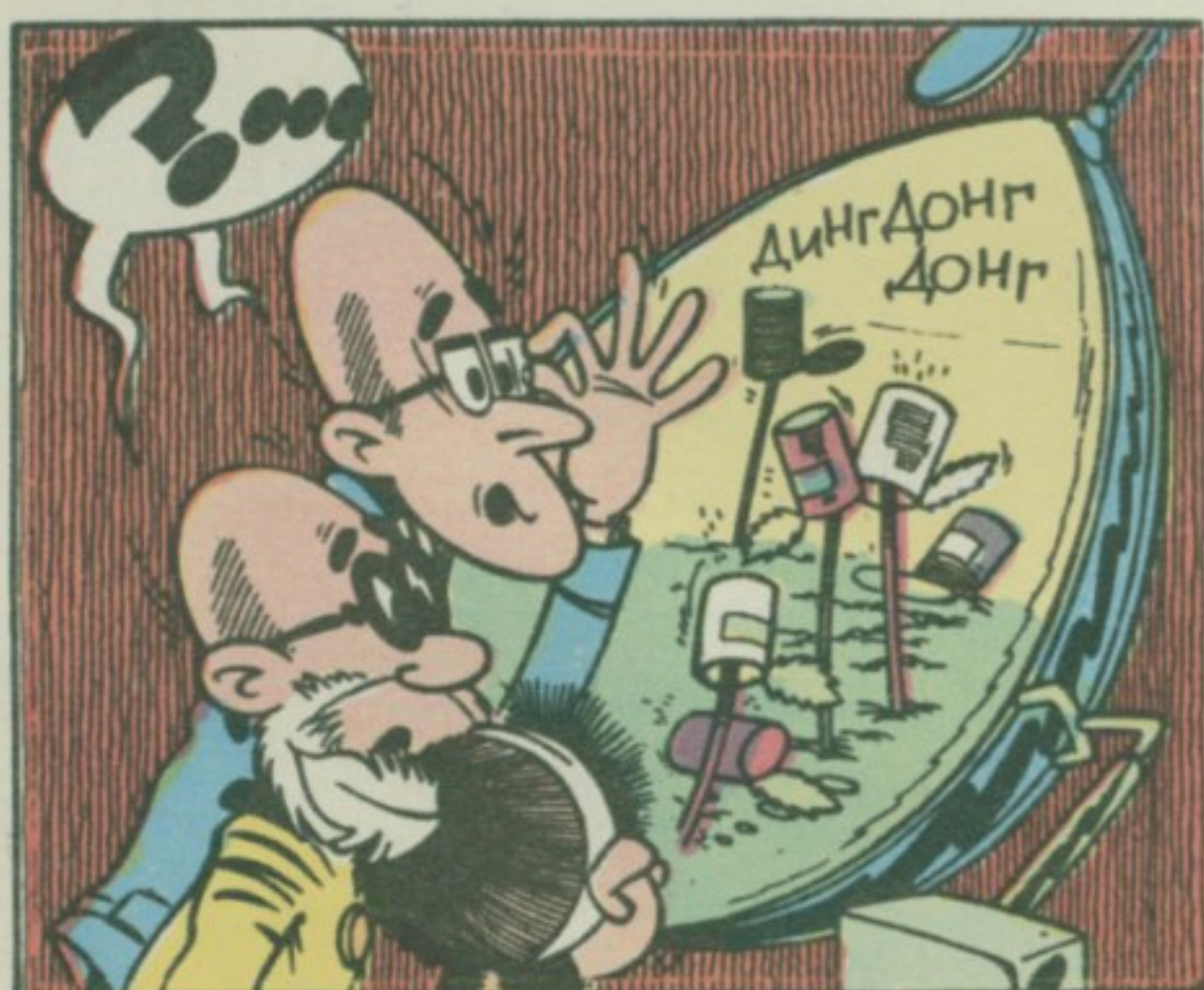

**** **Ћрурога** ****

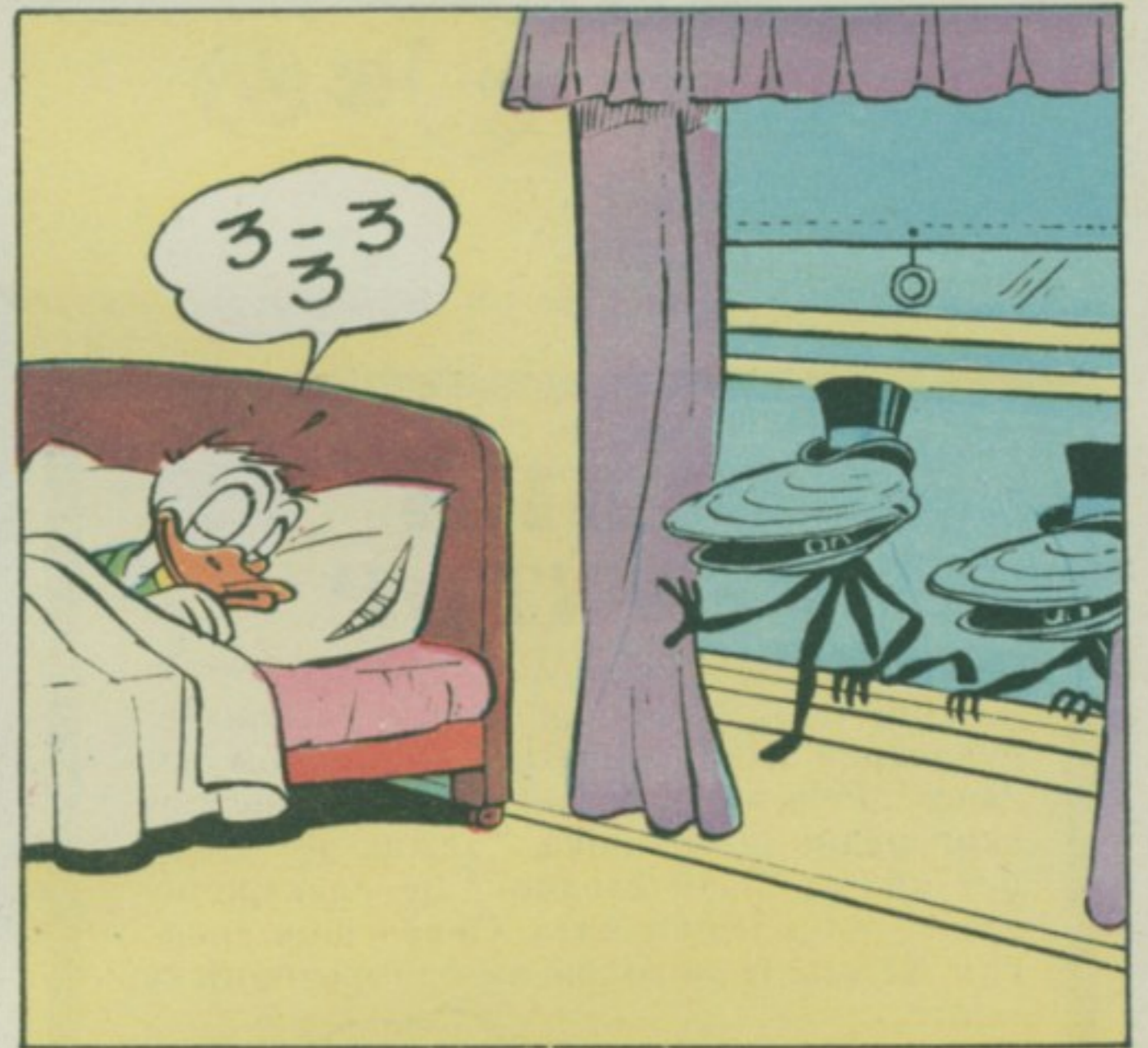

ГРУ-ГРУ, УАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

WALT
DISNEY

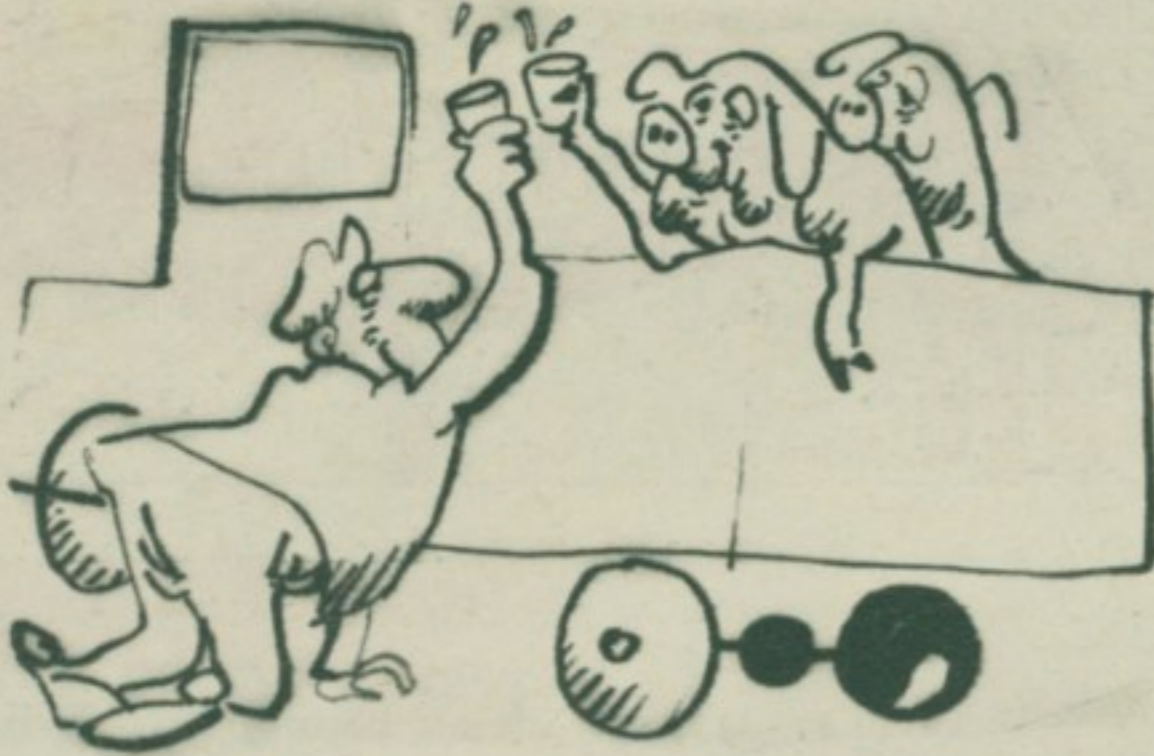
ПАЈА
ПАТАК

Distributed by King Features Syndicate.

ГРОКТАЊЕ КОД ГРОКТАЊА

Једне тамне ноћи без месечине неки моторизовани кријумчар намеравао је да у близини француског места Ла Гроњ пренесе преко границе неколико свиња. Да га не би одале гроктањем, он је свињама, које је превозио камионом, улио у помије велику дозу алкохола. А да би се охрабрио и сам је добро повукао из флаше. Међутим, у току војње толико му се приспавало да је у близини саме границе морао да заустави камион. Његово хркање привукло је пажњу граничара. Свиње нису стигле на другу страну границе. Занимљиво је додати да се на француском гроктати каже „гроње“.

МАРАТОНАЦ НА ГОВОРНИЦИ

Познати перуански новинар и конферансије Хозе Кабрејос Москозо говорио је без престанка педесет и шест часова. Тиме је Москозо оборио досадашњи светски рекорд у маратонском говорењу који је досад држао Швајцарац Михаел Јонес. Кажу да је „брбљиви“ перуански новинар силазећи с говорнице промрљао: „А шта би тек било кад бисте слушали моју жену!“

ЦЕПНИ РЕАКТОР

Совјетски научници конструисали су нуклеарни извор енергије „у цепном издању“. Реактор није већи од транзисторског радио-пријемника, тежак је свега пет килограма и стално даје електричну енергију од једног вата. Овај извор енергије веома је погодан за лабораторијске опите.

БУДУЋНОСТ ПРИПАДА ЋЕЛАВИМА

Кроз 100 година сви мушкарци у Великој Британији биће потпуно ћелави. Од тога стрепи председник удружења британских фризера Лесли Илот. Он и његови другови по занимању тврде да британски мушкарци и жене све више губе косу и да су дани битлс-фризура избројани. С њиховим мишљењем сложили су се и представници америчких фризера који су присуствовали конгресу британских „фигароа“. Они су запазили да осам од десет мушкараца и две од десет жена почињу да губе косу одмах после пубертета.

ФУДБАЛЕРИ С КРАВАТАМА

Ирски клуб „Портланд роверс“ једини је на свету фудбалски тим чији играчи све утакмице играју с прописно везаним краватама. Такав је услов поставио један загрижени навијач који је клубу завештао велику своту.

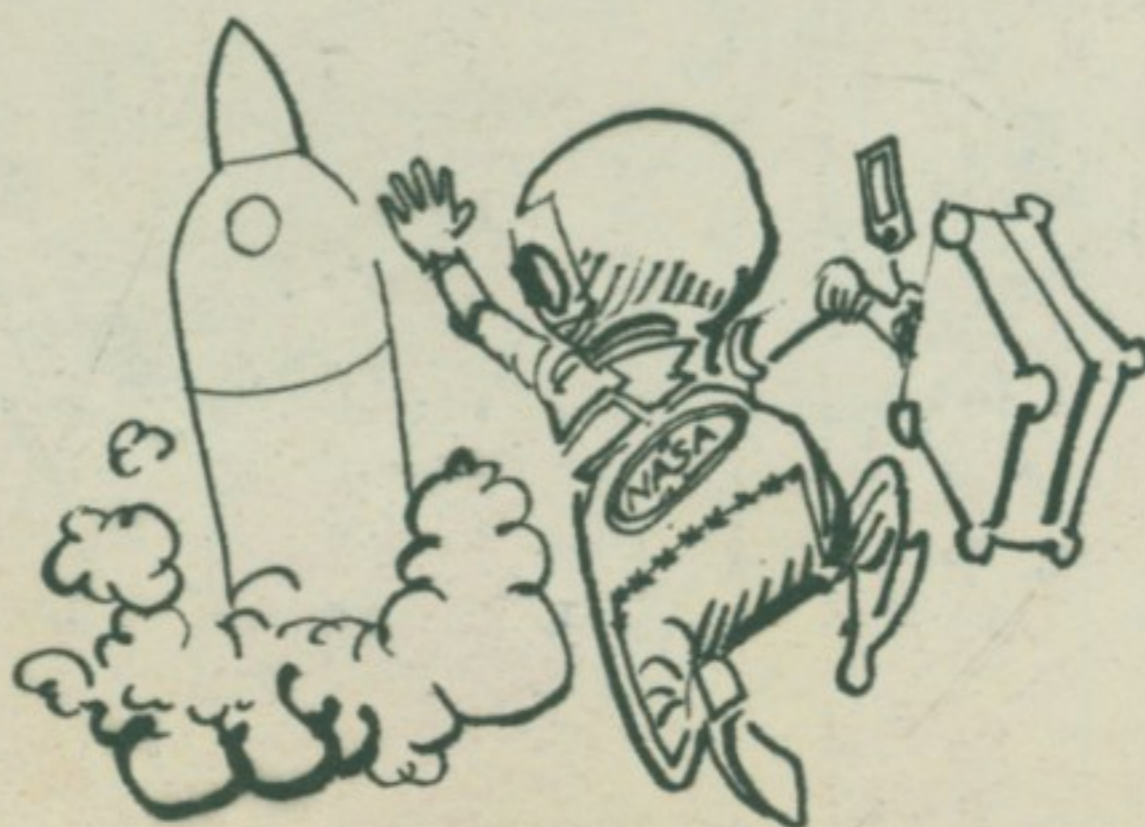

БАНКАР ИЛИ ЦЕПАРОШ

Осамдесет једногодишњи Јокити Томода, који и поред своје завидне старости још важи за краља јапанских цепароша, ухапшен је недавно по 37. пут. Том приликом Томода је изјавио: „Кад сам био младић желео сам да postanем банкар. Да сам то и остварио досад бих, савим сигурно, имао на савести више жртава но што их имам овако“.

РЕД ВОЖЊЕ ЗА ВЕНЕРУ И МАРС

Екипа америчких стручњака за планирање космичких летова израдила је детаљан „ред војње“ једног космичког брода да који би са четворицом космонаута полетео према Венери и Марсу. Лет би трајао 500 дана.

25. новембар 1978: старт космичког брода.

6. мај 1979: лет поред Венере (без спуштања) и маневри у циљу осматрања планете.

13. октобар 1979: лет поред Марса, ода шиљање сонде (без посаде) која ће узети узорке тла с ове планете.

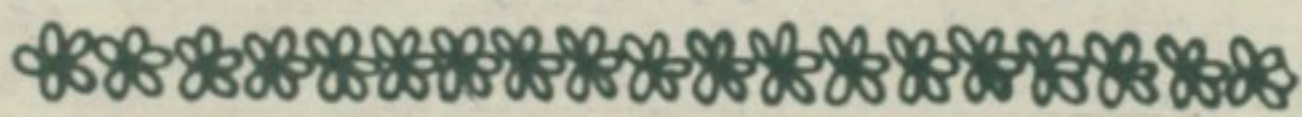

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

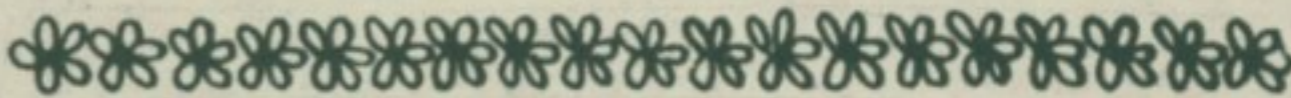
Из Енглеске је стигла вест о необичној кошаркашкој утакмици између екипе „Црни пантер“ и репрезентације града Донкастера. Резултат утакмице — 3594:3467. — Утакмица је трајала 28 часова. Почела је у суботу у 10 часова пре подне а завршила се у недељу у два часа по подне. Најуспешнији играч је био Том Вестон који је постигао 1242 коша!

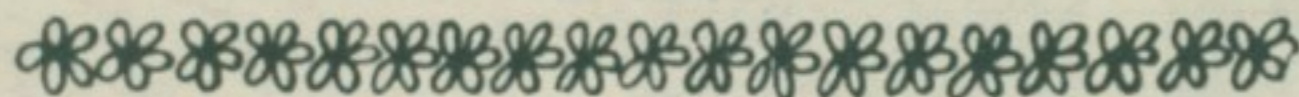
Грађанин Шафхаузена Макс Кеплер одлучио је да на својеврстан начин „прослави“ успех швајцарских спортиста на зимској олимпијади у Греноблу. Он је једног јутра кренуо са трга Балева у Цириху да би трчећи, без заустављања, превалио више од двоструке маратонске стазе: 90 километара. Кеплер је иначе познат као љубитељ трчања и пешачења. Само прошле године он је, што претрчао што препешачио, 5.120 километара.

Двадесет трогодишња Аустралијанка Линда Мак-Гил, која је већ препливала канал Ламанш, извела је прави мартошки подвиг у заливу аустралијске луке Филип. Тај залив, како је познато, врви од ајкула. Због тога су учесници пливачког такмичења заштићени такозваним „кавезима-торпедима“ које су вукли нарочити тегљачи. Читав јата ајкула кружила су око тих кавеза, али до плена нису могла доћи. Линда Мак Гил прва је стигла на циљ: 40 километара препливала је за 13 часова.

Никад се још корида није одржавала на фудбалском игралишту. Ипак... У шпанском граду Фуента Била је у току утакмица између домаћег клуба и фудбалера клуба „Гонша“. Није прошло ни неколико минута а резултат је већ био 2:0 у корист гостију. Изненада је на терен, као у праву арену, улетео један разјарен бик, за њим други, трећи. Играчи су стали да беже. Публика такође! Утакмица је морала бити прекинута. Касније се дознало да је бикове, припремљене за кориду, на игралиште пустио један страстан навијач локалног клуба да би спречио пораз својих љубимаца.

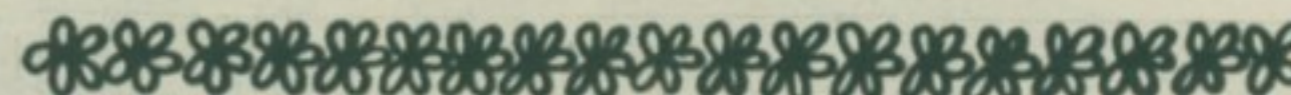

Јужноафрички тркач Вали Хејвард је 1953. године отпутовао на годишњи одмор у Енглеску. „Одмарајући“ се Хејвард, у то време четрдесет петогодишњак, извео је два права спортска подвига. Најпре је претрчао 83 километра, колико има

од Лондона до Брајтона, и то за пет часова, 29 минута и 40 секунди. Пет седмица касније претрчао је пут између Лондона и познатог летовалишта Бата — 160 километра — за 12 часова, 20 минута и 28 секунди.

Тридесет шести шампионат Европе у дизању терета који је одржан у Милану, завршио се победом совјетске екипе која се, иако награђена, вратила у отаџбину без награде. Као награду најјачој екипи Италијани су припремили „атлетско“ изненађење: огромну статуу Херкула који у подигнутим рукама држи читаву стену. Тек после неколико месеци мермерна статуа, тешка преко пола тоне, стигла је у Москву где је добила почасно место у Музеју спорта.

БЕРЗА ЗНАЧАКА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“

Наша Берза већ увелико ради. Сваког петка значари се окупљају у свом клубу разгледајући збирке других и размењују дупликате. Као што смо вам обећали, од данашњег броја почећемо да објављујемо понуде за размену с читаоцима „Забавника“, који нису у могућности да присуствују састанцима у клубу. Први нам се јавио Радак Слободан, Београд, Војводе Мицка 5/3, који, као што смо већ писали, поседује огромну збирку од 6.000 значака.

У својој збирци колекција имам велики број дупликата које бих радо мењао. Од дупликата имам велики број значака домаћих предузећа у серијама и појединачно, страних предузећа и личности, фудбалских клубова домаћих и страних, значке с разних спортских такмичења, соколских слетова и друге домаће и стране значке.

Желео бих да набавим путем размене следеће значке: амблеме домаћих предузећа у мањим местима, значке фудбалских клубова који су постојали пре рата: СК „Југославије“, Београд 1913, „Грађанског“ — Загреб, „Конкордије“ — Загреб, „Грађанског“ — Ниш и значке садашњих фудбалских клубова „БАК“ — Бела Црква, „Радничког“ — Сремска Митровица, „Метохије“ — Призрен, „Јединства“ — Уб, „Јединства“ — Параћин, „Динама“ — Врање, „Радничког“ — Пирот и значке других фудбалских клубова који се такмиче у нижим лигама.

За попуњу колекције желео бих да набавим и значке соколских слетова одржаних 1923, 1926, 1932 и других“.

Поред Радака јавила су нам се и два читаоца из Новог Сада. То су Милан Вранић и Бранко

Мркић, адреса: Спортски музеј Војводине, Масарикова 25. Мркић скупља само спортске значке, а Вранић и остале.

Јавио нам се и наш читалац из Прокупља Радмило Хаџи-Манић, Цара Душана 27. Ево његовог писма: „Радо бих заменио значку Соколски слет 1874—1934 — Загреб, за значку неке фабрике фото-материјала или опреме, (Orwo, Agfa, Kodak, Forte, Feranija). Понуде са скицом послати на дату адресу. „Соколски слет 1874—1934 — Загреб, значку је израдила фирма Griesbach i Knaus, Загреб.“

Сви наши читаоци који желе да размењују значке могу да се обратe директно овим друговима, а они који желе да пошаљу своју понуду, нека је упуте на адресу „Забавника“ са назнаком „за берзу“.

WALT DISNEY

Прича о џунгли

МНОГЕ ЧУДНЕ ПРИЧЕ КРУЖЕ О ИНДИЈСКИМ ЏУНГЛАМА... АЛИ, НАЈНЕОБИЧНИЈА ЈЕ СВАКАКО О ДЕЧАКУ МОГЛИЈУ...

ПОЧЕЛА ЈЕ... ЈУТАРЊУ ТИШИНУ ЏУНГЛЕ
РАЗБИО ЈЕ НЕОБИЧАН ЗВУК...

ЉУДСКО ШТЕНЕ!

ПАНТЕР БАГХИРА ОТКРИО ЈЕ ЈЕДНО
БИЋЕ КОЈЕ ЈЕ ПРЕЖИВЕЛО ВЕЛИКУ
ПОПЛАВУ...

БЕЗ МАЈЧИНСКЕ
БРИГЕ ОВО ЉУДСКО
ШТЕНЕ ЋЕ
УГИНУТИ!

ВУЧЈА ПОРОДИЦА
УПРАВО ЈЕ ДОБИЛА
МЛАДЕ...
МОЖДА...

УААУ!

© 1967
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ЗАХВАЉУЈУЌИ МАТЕ-
РИНСКОМ ИНСТИНКТУ,
ЗНАО САМ ДА ЋЕ СВЕ
БИТИ У РЕДУ...

НИСАМ САМО ЗНАО КАКО ЋЕ
СЕ ПОНАШАТИ РАМА, ОТАЦ...

НАСТАВИЋЕ СЕ

857

Николај Андрејевич Залетов једини је борац совјетске армије — носилац сва три степена Ордена славе. У исто време он је први борац који је за личну храброст добио златни Орден славе првог степена. На њему је утиснут број један.

*** * * * ***

Николај Залетов није сачекао позив за војску, другог дана рата напустио је посао, оставио електричарски алат и отишао на Северозападни фронт. Добио је аутомат и с колоном кренуо кроз бескрајне шуме и мочваре. Ни ровови се нису могли копати. Тукли су се с непријатељем у стојећем ставу. Каткад, само су им главе и оружје вирили из блата. Чували су прилазе Лењинграду.

Непријатељ је све више стезао обруч око Лењинграда. Одмах иза рова у коме је међу борцима био и Залетов чула се звоњава трамваја који су превозили рањенике. Борбе су се водиле у предграђу. Јуриши непријатеља смењивали су се један за другим, совјетски борци су их одбијали. У тим историјским борбама за опсађени Лењинград Залетов је рањен. Хтели су да га пребаце у болницу, али он је то одбио. Отишао је команданту своје гардијске дивизије, генералу Афанасију Шчеглову и пожалио му се.

— Мораш у болницу. Кад оздрављаш, опет се врати у дивизију — рекао му је генерал Шчеглов.

— А ја знам, друже генерале, да сте и ви били рањени у јуришу, и да нисте отишли у болницу. Нећу ни ја.

Командант дивизије није имао куд, дозволио му је да остане у јединици. Његови другови борци аутоматичарске чете и командир поручник Камишниј дочекали су га одушевљено.

Ножем на непријатеља

У току је велика битка за Воронско брдо. А Немци су га тако учврстили да му се није могло прићи ни са једне стране. Безбројни бункери, утврђени ровови и пушкарнице, митраљеви и бацачи пламена на сваком кораку. Кад би га заузели, кренуо би цео фронт. Аутоматичарска чета дивизије кренула је на јуриш. Три пута је морала да се заустави. Непријатељ је тукао свако парче земље.

— Друже командире, — дајте ми неколико бораца и Воронско брдо ће бити заузето. Уништићу немачки бункер — јавио се Залетов командир Камишнију.

Непријатељски бункер се видео као на длану. Из њега је митраљез тукао на све стране. Залетов је лагано пузао. Тако стотинак метара, непримећено. Своје другове Смирнова, Толстикова, Ељина и Капустина, послао је на другу страну да заварају непријатеља. С Воронског брда туче страховита митраљеска ватра. Цео положај као да гори. Још неколико метара па ће упасти

ОРДЕН СЛАВЕ БРОЈ ЈЕДАН

Црвена застава на немачким положајима

у непријатељски бункер. Пузао је опрезно. У рукама — бомба и нож. Само неколико корака од отвора бетонског бункера. Одједном, отуд се појави немачки војник и митраљезом поче да засипа Смирнова и Толстикова.

Залетов приђе ближе. Чврсто стезе нож и у једном скоку се нађе на леђима немачког митраљесца. Сечиво ножа блесну, а Немац се сруши на снег без гласа. Залетов се привуче бункеру и убаца две ручне бомбе. Бетон је пуцао на све стране. Посада из бункера више се није јављала. Јуришао је на други бункер и њега ућуткао. Воронско брдо је било заузето. За овај ратни подвиг одликован је Орденом славе трећег степена.

Фронт на реци Нарви. Из више пукова и дивизија издвојено је десетак аутоматичарских одељења специјално обучених за борбе у непријатељској позадини. Са њима је и група аутоматичара борца Залетова. Непријатељ туче артиљеријском ватром. Огромне санте леда

ломе се и отежавају прилаз западној обали реке. Командир чете Камишниј угледа Залетова како прескаче санте леда и приближава се непријатељским рововима. Опет је Залетов први ускочио у непријатељски ров и успео да ућутка неколико непријатељских митраљеза, али је био рањен. Чудом је остао жив из ове борбе која је личила на пакао. Лекарни су му спасли живот. Истога дана кад се вратио у своју дивизију, добио је Орден славе II реда. Стигао је на фронт баш у тренутку када се око његове чете стезао обруч. То је било на Карелском земљоузу, године 1944.

— Оно стење, тамо — показа му

Камишниј руком. — Видиш ли га? Тамо је немачки штаб и једна резервна јединица.

Те речи биле су довољне да Залетов одмах крене с групом бораца. Опет је применио ратно лукаштво. Охрабрени својом бројношћу, Немци су изашли из ровова и пуцали на групу бораца, коју им је Залетов упутио да привуче њихову пажњу на другу страну. За то време он је са другом групом аутоматичара зашао у шуму и привукао се Немцима с леђа. Прво што је учинио кад је упао у немачко утврђење било је да побеге совјетску заставу. Усред бела дана, ту поред немачког штаба лепршала се црвена застава. Немци су били изван себе.

Аутоматичари су се добро укључили. Команданту пука Залетов је по једном борцу послао поруку:

— Не одступамо. Чуваћемо заставу док ви дођете. Јесте ли видели како беже!

Следећег дана Немци су шест пута јуришали на Залетова и његове другове, али узалуд. Залетов се држао дан и по у непријатељском у-

поришту. Ујутро је стигла дивизија и на јуриш заузела немачке положаје. Командант дивизије генерал-пуковник Афанасиј Шчеглов видео је храброг аутоматичара како корача на челу дивизије. Стегао му је руку и похвалио га за херојско дело.

После неколико дана, у јеку најжешће борбе, генерал Шчеглов се пробио у предње борбене линије и нашао Залетова у рову. Честитао му је и прикачио на блатњаву војничку блузу Орден славе I реда. Златни орден је блеснуо на сунцу. Узбуђен од радости, није ни речи рекао команданту дивизије.

— Погледај, Залетов! — рекао му је генерал Шчеглов. — На ордену је број један. Ти си први носилац сва три Ордена славе и први совјетски борац — носилац златног Ордена славе. Поноси се и буди достојан!

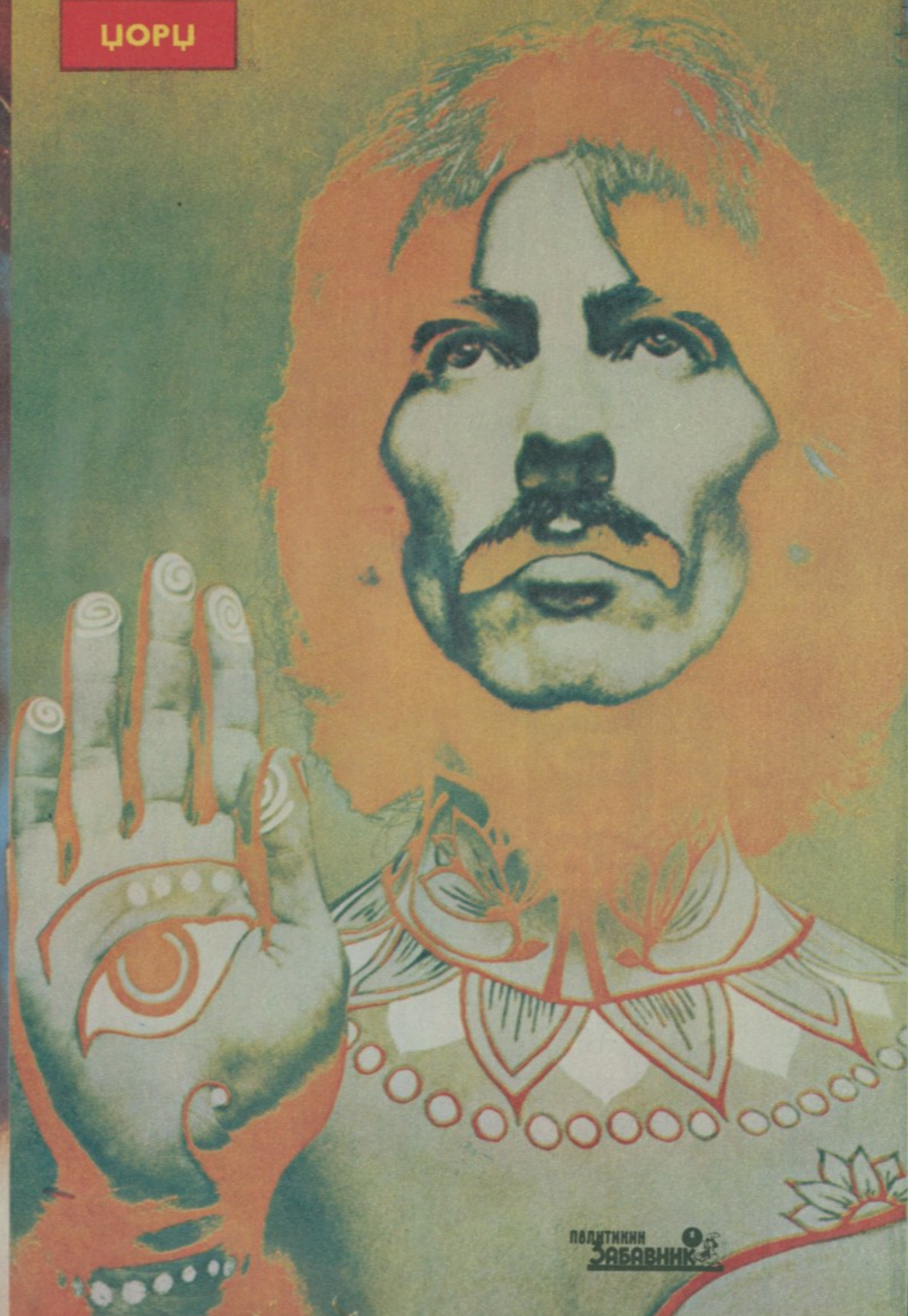
Херој Николај Залетов данас живи у Пензенској области, у градићу Сердобск, одакле је и пошао у рат.

РИНГО

ЏОРДЖ

ПОЛ

ЏОН

МЕЂУЗВЕЗДАНА ФОРМУЛА ЧОВЕКА

He Inq Hei

$x \in \text{Hom.} \rightarrow \text{Ini.} \cdot \text{Ext} \cdot - : \text{Ini} \cdot \text{Cor} \cdot \text{Ext} \cdot =$

Cca. Sec 11 $\times 10^{101111}$

$\forall x \cdot z \in \text{Bes.} \wedge \text{Ini.} \cdot \text{Ext} \cdot - : \text{Ini} \cdot \text{Cor} \cdot \text{Ext} \cdot > \text{Sec } 0:$

$x \in \text{Hom.} \rightarrow \forall (y, z) : y \wedge z \in \text{Hom.} \wedge y = \text{Mat} \cdot x \wedge z = \text{Pat} \cdot x:$

$\forall x \cdot z \in \text{Bes.} \wedge \forall (y, z) : y \wedge z \in \text{Bes.} \wedge y = \text{Mat} \cdot x \wedge z = \text{Pat} \cdot x:$

$x \in \text{Hom.} \rightarrow \forall f : \text{Ini} \cdot \text{Cor} \cdot \text{Ext} : \text{Ant} : f : \text{Ant} : \text{Ini.} \cdot \text{Ext}$

$\rightarrow : f \text{ Cor} \cdot \text{Par} \cdot s \text{ Cor.} \text{Mat} \cdot x:$

$\forall x : z \in \text{Bes.} \wedge \text{At.} \cdot \text{Etc} :$

$x \in \text{Hom.} \wedge : s = \text{Ini} \cdot \text{Cor} \cdot \text{Ext} \cdot$

$\rightarrow \forall (s, p) : s \text{ Cor} \cdot s \cdot \text{Par} \cdot s \text{ Cor.} \text{Mat} \cdot x:$

$\wedge \text{Pau} \text{ Ant.} \cdot s \cdot \text{Cor} \cdot p : \text{Pau} \text{ Ant.} \cdot s \cdot \text{Cor.} \text{Pat} \cdot x$

$\wedge : s \text{ Cor} \cdot x \cdot \text{Uni} \cdot s \text{ Cor} \cdot s \cdot \text{Cor} \cdot p :$

$\forall x : z \in \text{Bes.} \wedge \cdot \text{Etc} :$

$\text{Hom} = \text{Hom} \text{ Fem.} \cup \cdot \text{Hom} \text{ Msc} :$

$\text{Hom} \text{ Fem} \cap \text{Hom} \text{ Msc} = \text{ } :$

Први човекови покушаји да ступи у везу с незнаним бићима из других светова одводе нас још у време класичне древности. Разуме се да је таква веза могла бити искључиво апстрактна. Још пре око 2.000 година јунаци грчког драматичара Лукијана, гоњени жудњом за сазнањем, „стигли“ су на Месец. У програм „космичких истраживања“ укључиле су се личности из дела Сирана де Бержерака, Данијела

Дефоа, Едгара Поа, Жила Верна, Херберта Велса и готово свих савремених писаца фантастичних романа.

Први озбиљан покушај да нађе решење за успостављање међузвезданих веза учинио је у прошлом веку познати научник Карл Фридрих Гаус. Он је предложио да се у сибирским шумама искрчи чистина огромних размера која би имала облик правоуглог троугла. Ако би

се та чистина засејала пшеницом, сматрао је математичар, а на странама троугла били конструисани такође „пшенични“ квадрати, онда би становници других светова могли да виде на Земљи циновску Питагорињу теорему.

Бечки астроном Јосип Јохан фон Литров дао је предност Сахари над којом нема облака. Његово мишљење било је да би у Сахари требало ископати канале у облику геометријских слика, налити преко воде петролеј и ноћу запалити.

Француз Шарл Кро предлагао је да се конструише циновско огледало које би примљене Сунчеве зраке рефлектовало у правцу Марса.

Сличних утопистичких пројеката било је на десетине, ако не и на стотине. Међутим, тек са проналаском радија појавила се могућност да се озбиљно размишља о међупланетарним везама. Данас у читавом свету гигантске уши радио-телескопа ловe сигнале из других галактика. Научници не сумњају да ће доћи дан када ће између космичких шумова успети да улове посланицу браће по разуму.

А кад би сами становници Земље покушали да успоставе везу с другим световима? Баш том циљу треба да послужи линокс-космички језик, који је изумео професор математике Утрехтског универзитета Ханс Фрајдентал.

„Говорити“ линокс-језиком могућно је само помоћу радио-сигнала променљивих дужина и помоћу

дугих таласа. Као у каквом буквару, свака реч се понавља неколико пута и тек онда се уводи нов појам. („Миша трчи... Миша трчи мами“ и тако даље).

Погледајте како изгледа опис човека на језику линокс (цртеж-текст).

Разуме се да се у први мах није нимало лако снаћи у тој смеши математичких, биолошких и лингвистичких симбола. Трословни симболи су корени латинских речи. Тако, на пример, „Фем“ значи „фемина; (жена) „Мсц“ (мушкарац). Ево како Фрајдентал преводи неколико редова из тога описа човека: „Постојање човечијег тела почиње нешто раније од постојања самог човека. Исто је тако и код неких животиња. Мат-мајка. Пат-отац. До почетка самосталног човековог постојања његово тело представља део тела његове мајке.“

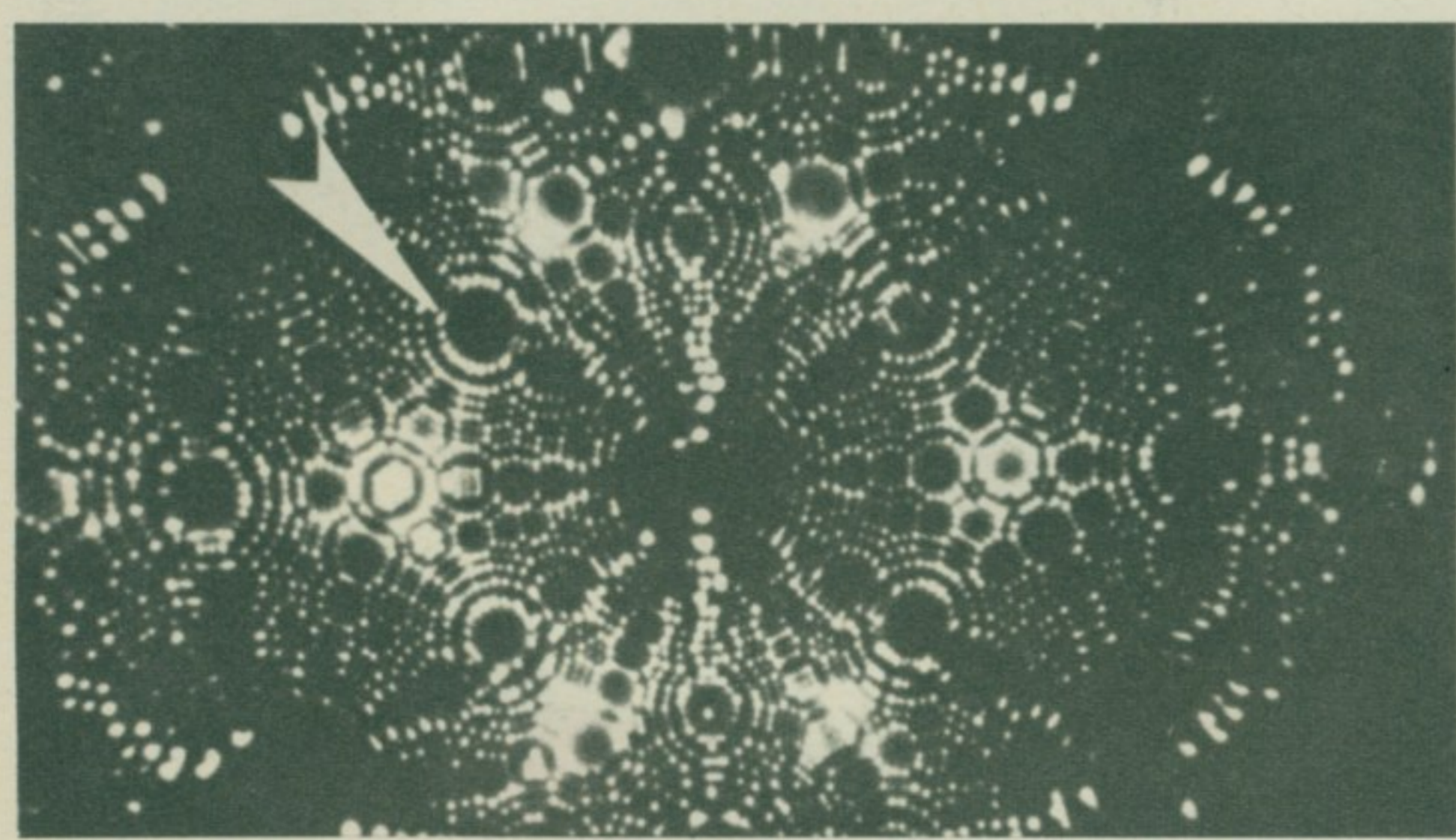
Да ли ће далека разумна бића разумети такав опис других разумних бића? Да ли ћемо ми (или наши потомци) лупати главу над загонетком непознатих али осмишљених сигнала из других цивилизација?

Одговор може дати само будућност.

И у име приближавања те будућности хиљаде ентузијаста у читавом свету — како је казао један истакнути научник данашњице — покушавају да створе радио-мостове вођени наодом да ће постићи успех — можда тек кроз сто година а можда већ идуће седмице.

МИКРОСКОП ПРЕПОЗНАЈЕ АТОМЕ

Професор Пенсилванијског универзитета Ервин Милер уз помоћ својих сарадника конструисао је веома јак микроскоп који може да издвоји само један атом и да га идентификује хемијски.

То је у ствари нови инструмент: атомско-јонски микроскоп. Он се корисно употребљава за проучавање метала и легура као и за проналажење непожељних примеса у њима. Овај инструмент без сочива представља најмоћнији микроскоп на свету.

Професор Милер је 1956. године начинио свој први модел јонског микроскопа. Помоћу тог ранијег инструмента, он је први видео атом. Његов први микроскоп увећичавао је атоме метала до пет

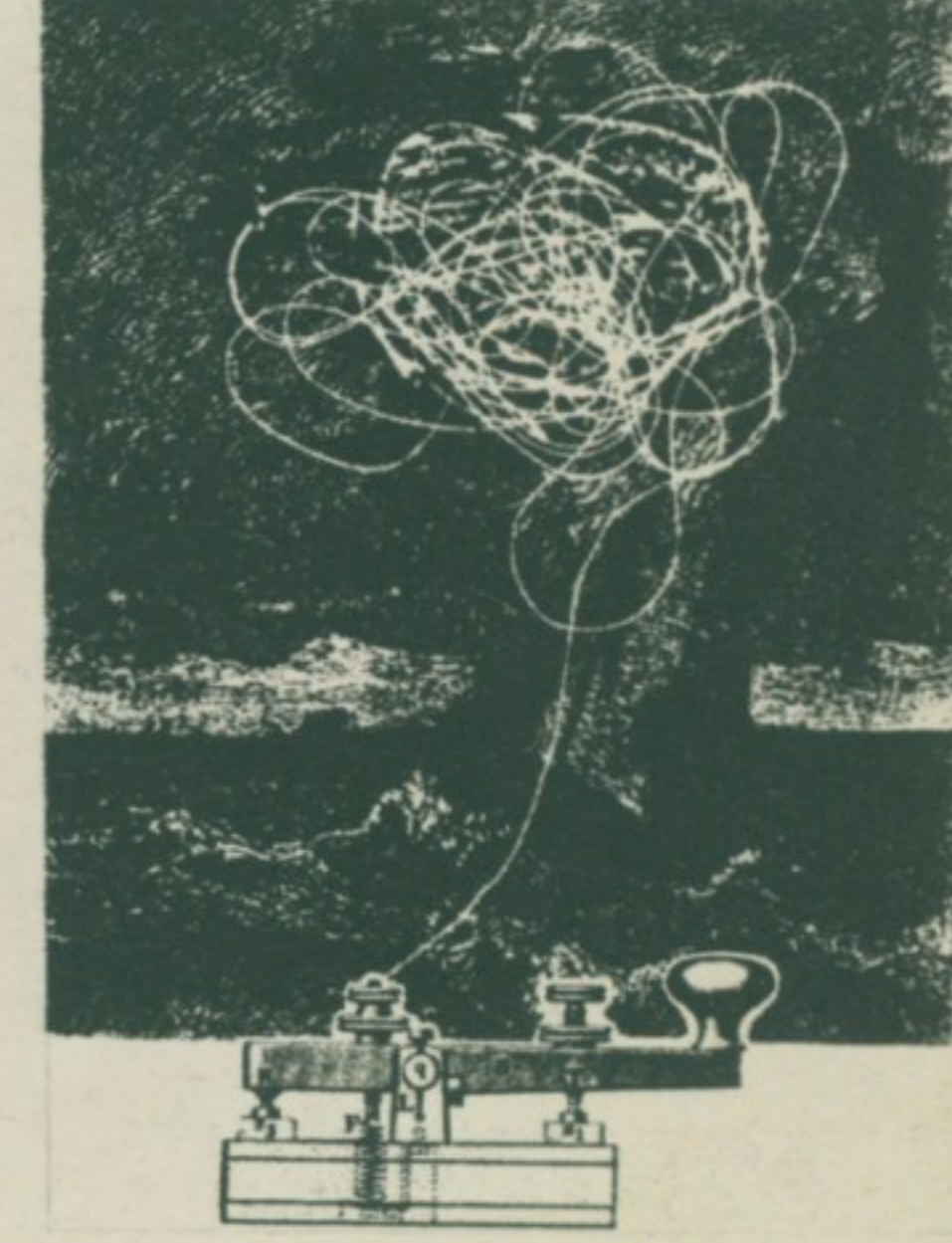
милиона пута тако да се њихова слика могла видети на флуоресцентном екрану као групе светлих тачкица. Али није било могућно открити њихов хемијски састав, као што се може учинити новим моделом.

Нови микроскоп, који има исту моћ увећичавања, може да издвоји један једини атом између хиљада других атома. Одређујући та члан положај појединих атома у структури неког метала, инструмент може помоћи да се објасни какв утицај ови атоми имају на особине метала. Постоји нада да ће истраживања помоћу новог микроскопа омогућити научницима да боље схвате утицај корозије као и гасовитих и чврстих нечистоћа на метале.

Блистави станиол у који се завија чоколада најуспешније је средство у борби с непријатељским радио-локаторима. За време другог светског рата савезнички ратни авиони избацивали су хиљаде тона лаких дугачких трака и немачки локатори за даљинско откривање авиона били су „заслепљени“: нису могли да разликују лажне циљеве од правих. Јер, радио-таласима је свеједно од чега се одбијају — само да је метал.

Недавно су и морнари одлучили да искористе станиол. Не да би стварали забуну, него баш супротно: да би мали чамац или сплав с бродоломцима постао видљив на екрану локатора. Кад на хоризонту приметите брод, бродоломници пуштају из чамца ракету, али се уместо блиставих звездица на висини од неколико десетина метара „расцветават“ облак од станиолских трачица. На екрану бродског локатора појављује се сигнал који дежурни на броду мора да примети, тим пре што се облак држи у ваздуху око пола часа.

СТАНИОЛ ЗА БРОДОЛОМНИКЕ

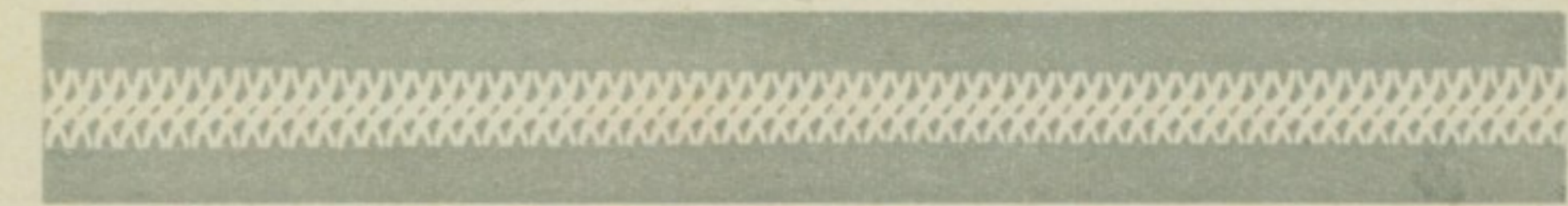

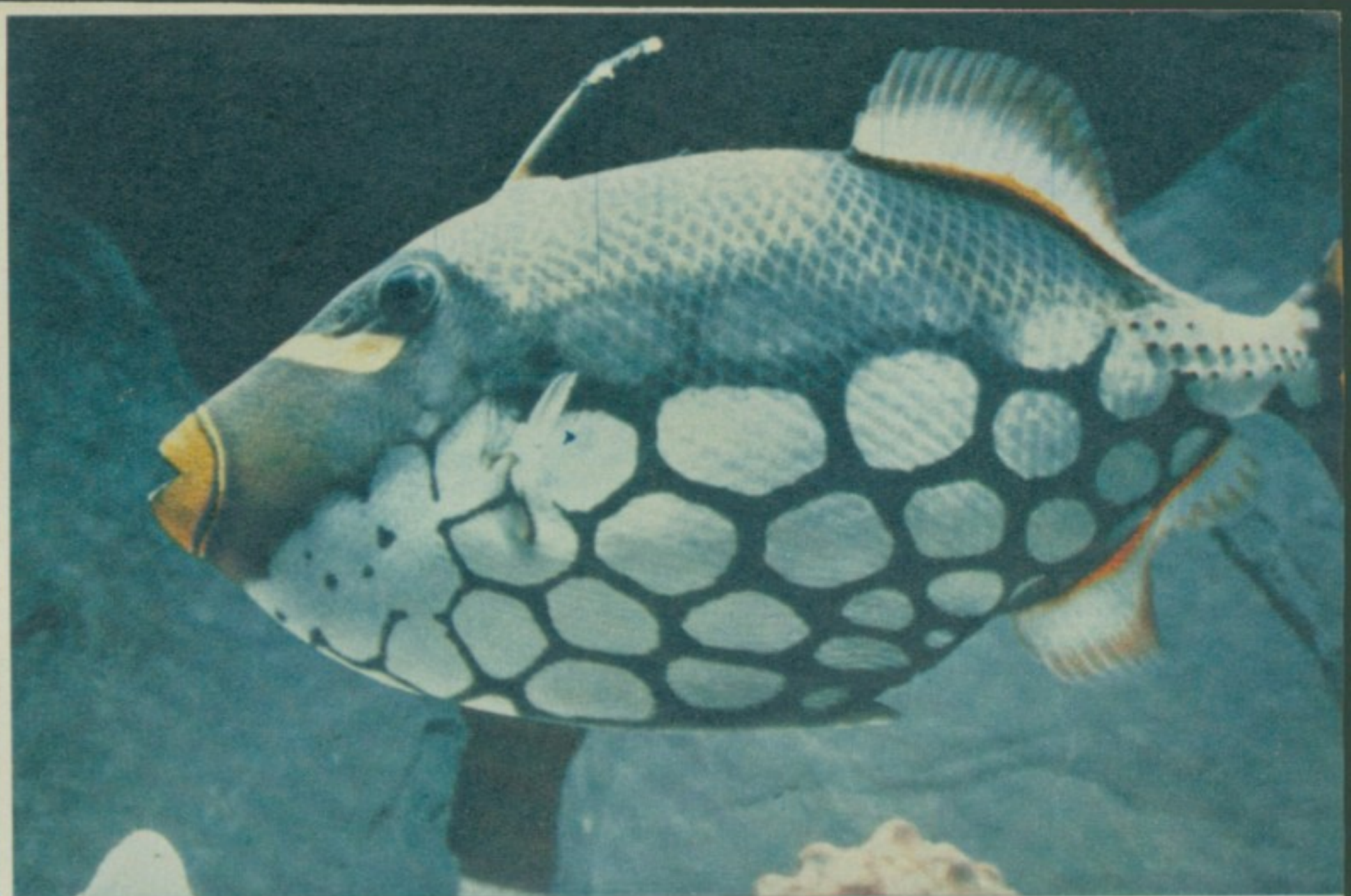
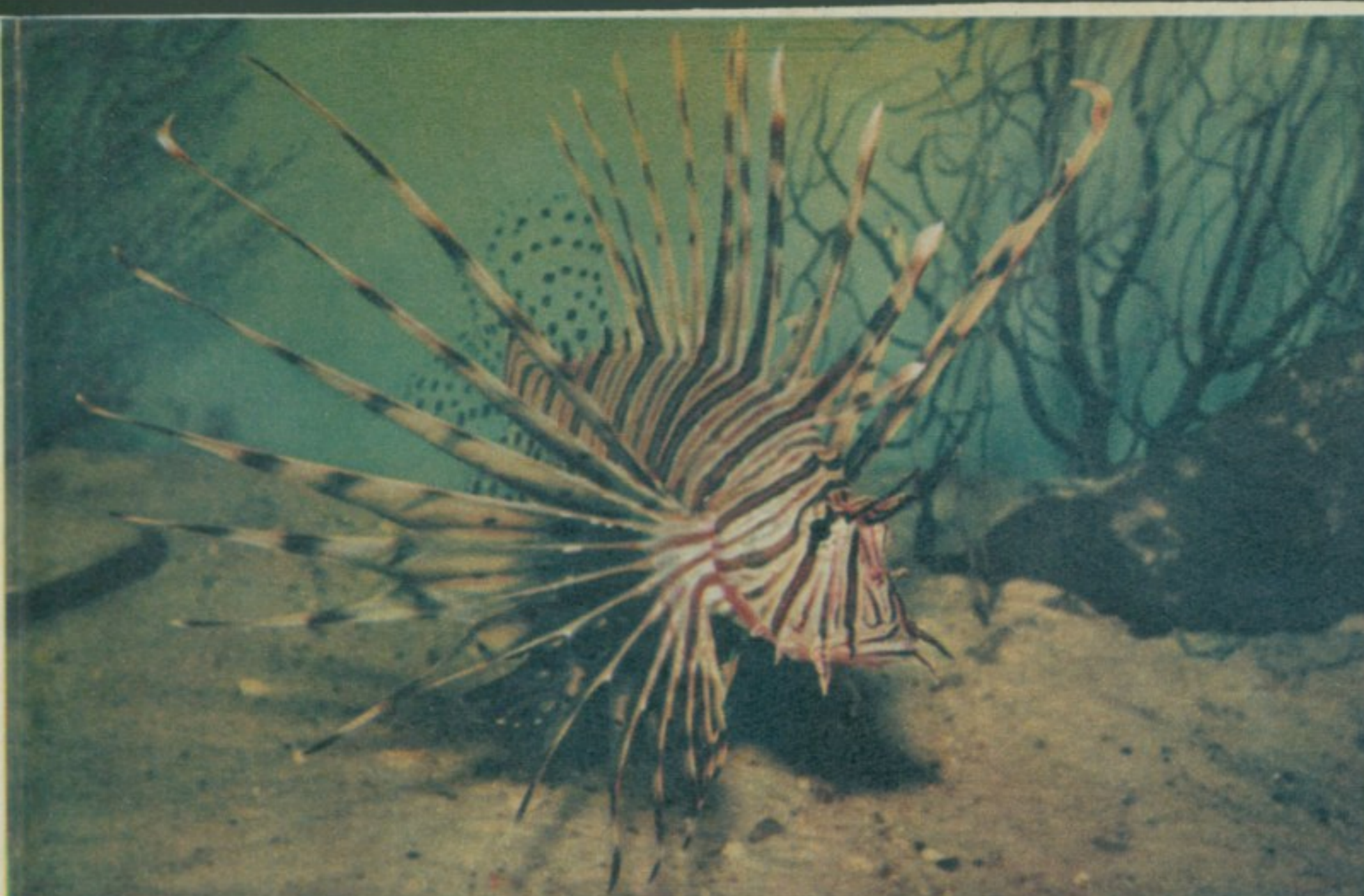
ПРОИЗВОДЊА ХАРТИЈЕ БЕЗ ВОДЕ

Да би се добила једна тона хартије потребно је око сто кубних метара воде.

Једна данска фирма онедавно врши опите који треба да омогуће индустријску производњу хартије „сувим методом“ код којег се уместо воде користи ваздух. Метод се састоји у следећем: сировина за добијање хартије раздробљив се на најситнија влакна која се окаче изнад наелектрисаног металног сита. Услед јаког деловања електрицитета, сито привлачи влакна која на њему образују веома густ слој папирне масе.

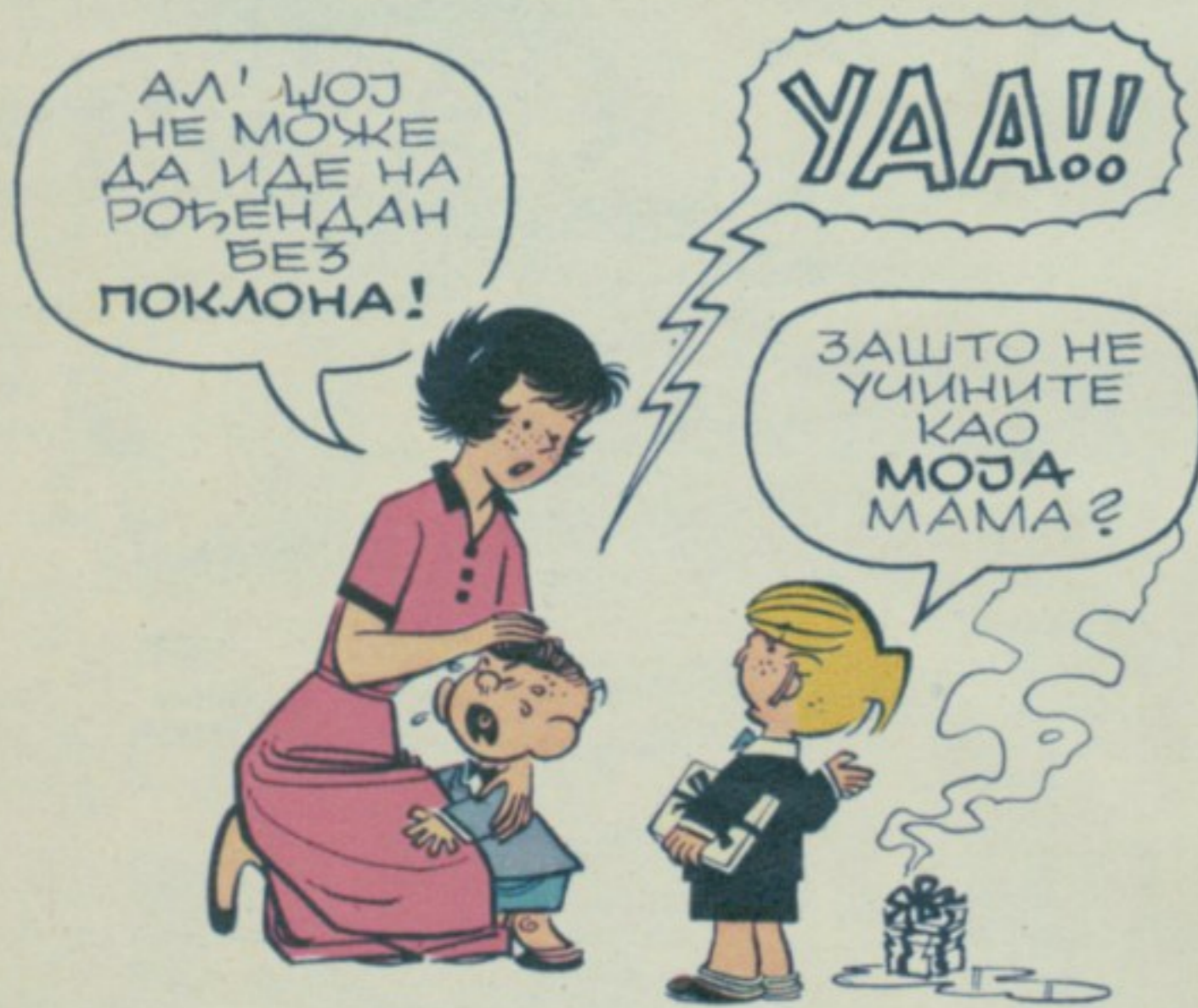
Хартија добијена на овај начин знатно је еластичнија од оне добијене на класичан начин.

ПОКЛОН ЗА ЂИНУ

Рибе
ТОПЛИХ
МОРА

У тропским пределима Пацифика и Индијског океана бујна природа непрекидно пружа чаробне прилоге. Савремени Посејдони имају могућности да посматрају праве спектакле на блиставој површини мора, где бистра вода приморава рибе и бескичмењаке да се камуфлирају и претварају у чудновате, фантастичне али увек хармоничне облике.

Pterois volitans. У тропском делу Индијско-пацифичког мора споро се креће једно сјајно тело. Својим прским перајима спуштеним до самог дна закрчује пролаз. Чини се као да му је цело тело окићено дугачким лаганим перјем. Изгледа да је корал — мисле сићушне рибице и ракови, становници спрудова и стена. А *pterois*, им се под заштитом своје чудновате камуфлаже приближава, отвара своја широка уста и — плен је већ ишчезао у њима.

Balistoides conspicillum, звани „стрелац“. Замислите овог дивног *balistoidesa* уплашеног пред неком опасношћу, можда неком моруном. Тада се ова риба сакрива у коралне гране и накомстреша своје бодље. На овај начин брани се од разбојника, подводних риболоваца — скупљача ретких риба, који га не могу угрбити сем ако успеју да слома коралне гране.

Scatophagus argus је позната риба, коју држе у акваријумима због лепоте али не њене већ — њеног подмлатка. Породица има највише шест младунаца, сви су мањи од 30 сантиметара.

Код ових риба млади имају веома лепо рухо. Тело им је ишарано црним и црвеноранџастим мрљама. Понекад се ова боја у тракама шири и на бокове. Кад рибе порасту, црвена боја ишчезне, али пеге остају. Иако су и даље чудесне, ефикасније исти. Ова риба се може увек препознати по једном обележју: четири бодље на доњем, задњем делу тела.

СПАСЛИ СУ МЕ

ОРЛОВИ

Истинита прича Канађанке Олив Фредриксон која је да би исхранила себе и своју децу морала да води тешку борбу са природом и животињама.

Кад ми је муж страдао на реци, имала сам двадесет шест година, троје мале деце, колибу, једну пушку, коња и краву. Живели смо у дивљој шуми на обали реке Стјуарт у Канади. Нисам ни имала кад да жалим свог мужа, морала сам одмах да прионем да обрадим што више земље с муком отете од шуме. Засејала сам разну поврће које сам углавном продавала и за тај новац куповала оно што је било потребно за кућу и децу. Најближи сусед тридесетак километара од наше колибе а најближе насеље читавих педесет. Пошто сам се удала без одобрења родитеља, нисам имала куда да се вратим. Морала сам да останем ту и да се борим како сам знала и умела.

Колиба је била усред шуме. А шума је врела од разних животиња. Много непријатних сусрета имала сам са њима. Шумом су крстарили гризли-медведи, вукови, јелени и друге животиње. Ипак највише бриге задавали су ми вукови и орлови.

За вукове сам знала да су вео-

ма опасни, нарочито зими кад тешко долазе до хране: тада не превају да нападну сваку животињу, па чак и људе. Али на орлове нисам ни обраћала пажњу све док једном нисам видела како су напали једно лане и за тили час га убиле. Кокошке и пилиће су ми просто таманили. Једном сам била сасвим близу, на реци, када је један орао напао срну и док се она бранила од њега, други је напао њено лане. Притрчала сам и спасла га. Међутим, бежећи, лане је незгодно пало и сломило ногу. Цвилело је тако жалосно, као дете, да сам се сажалила на њега и однела га кући где сам му наместила ногу и хранила га све док није оздравило. Лане се било тако спријатељило са децом, играло се с њима и није хтело да се удаљи од наше колибе ни када је потпуно оздравило. Успело је да привуче и своју мајку која се тако била одомаћила да ме је свуда пратила.

У октобру 1965. године одјахала сам далеко у шуму по дрва.

Као и обично лане и његова мајка су ме пратили и уз пут пасли. Одједном, док смо били на једном пропланку, приметила сам два вука који су се однекуд појавили. Напали су срну. Једној животињи није било спаса. Док је један покушавао да је уједе за предње ноге, други јој је кидео тетиве на задњим. Хтели су прво да сврше са мајком пошто су знали да им лане не може умаћи.

Покушала сам да виком отерам вукове, али они уопште нису обраћали пажњу на мене. Натеривала сам коња на њих, али се он више плашио вукова него вукови мене и коња. Нисам имала оружје при себи а плашила сам се и да се не појави још неки вук. Решила сам да кренем кући по пушку. Гонила сам коња што сам брже могла. Дала сам деци нешто да поједу и чим се коњ мало одморио поново кренула истим путем. Убизла сам оба вука, и спасла лане.

Само две недеље касније морала сам поново да кренем у шуму али сад сам повела и децу пошто сам у шуми морала да останем скоро месец дана да бих исекла неку грађу на месту где је могао камион да приђе. После два дана напорног путовања стигли смо на одређено место. Разапела сам шатор. Ту смо спавали. Најстарија девојчица је имала шест година, млађа пет а дечак три године. Иако мали, помагали су ми колико су могли. После десетак дана проведених у шуми, једног јутра изненадио нас је снег. Срећом није било много хладно тако да сам остала још неколико дана док камион није стигао и одвезао оно што сам посекала. Кренули смо кући.

Натоварила сам шатор и остале

ствари на коња, дечака подигла у седло док је старија девојчица, на смену с млађом, водила коња. Ја сам ишла на крају, с пушком у руци. Надала сам се да ћу наићи на неку дивљач и тако се слабдети месом. У једном тренутку учинило ми се да сам приметила неку сенку са десне стране, а мало затим и с леве. Опрезно сам погледала и почела да дрхтим од страха! Недалеко од нас, с једне и друге стране, угледала сам вукове који су нас пратили у стопу. Било их је осам и то четири са једне а четири са друге стране. Знала сам, вукови чекају zgodnu прилику, вероватно да падне мрак, па да нас нападну. Како да се одбраним од тих крвожедних животиња кад имам само два метка?

Било је јасно да су вукови гладни и да их је наш коњ мамио. И заиста нису дуго чекали да пређу у напад. У подне сам морала да станем и одморим коња а у исто време да нешто припремим себи и деци за јело. Вукови су почели да круже све ближе. Дрхтала сам од страха. Само да се деци ништа не деси. Нисам више мислила на коња. Жртвовала бих и њега кад бих знала да ћу тиме спасти децу.

Читала сам да не треба први отворити ватру на вукове, јер кад једном осете крв онда се лако не удаљавају све док или они не убију своју жртву или сами не страдају. Покушавала сам да их отерам виком, гађала сам их комаћем дрвећа. Али они су само подмукло мумлали и прилазили све ближе коњу који је почео да рже и да се пропиње покушавајући да се откине и потражи спаса у бекству.

Децу сам ставила поред дрвета

за које је био привезан и коњ, али како је коњ почео све више да се пропиње постојала је опасност да ми изгази децу. Нисам више могла да издржим. Нанишанила сам на најближег вука верујући да ћу остале поплашити. Али урлање и крв рањеног вука још су више разбеснели остале тако да су још бешће навалили на коња који се пропињао у паничном страху. Поново сам опалила и смртно ранила још једног вука. Више нисам имала метака а није било времена да их тражим у стварима спакованим на коњу. Шчепала сам пушку за цев и чекала напад вукова.

Смрт другог вука као да је за тренутак збунила остале и они су се окупили око рањеног који се још превијао урлајући. Али то је само за тренутак зауставило вукове а онда су поново навалили са свих страна. Веровала сам да нам је то крај јер сам једва држала пушку. И када сам се већ помирила са судбином покушавајући да некако заштитим децу, помоћ је стигла оданде одакле сам се најмање надала.

Као да су се из земље појавили, преда мном се нашло неколико орлова. Окомили су се на вукове. Пошто су без тешкоће докрајчили рањеног вука, који их је и привукао, орлови су почели да нападају и остале. Ови су брзо подвигли реп и нестали у шуми. Ја сам искористила тренутак да што пре умакнем са коњем и децом у супротном правцу.

И тако су орлови које сам до тада страшно мрзела, спасили мене и живот моје деце. Не могу да кажем да сам их од тада заволела, али више никад нисам дигла пушку на орла.

РУЧАК НАД НИЈАГАРОМ

Један Француз који је живео у прошлом веку остао је до данас ненадмашан у вештини ходања по танком ужету разапетом изнад провалија и амбиса. Право име му је било Жан Франсоа Гравеле а „уметничко“ Мишел Блонден. Пошто немамо његову фотографију, да вам га опишемо, кратко. Био је висок, плавокос, носио је густе бркове. За њега ништа није било сувише опасно. Својим одсуством осећања страха изазвао је дивљење маса широм Европе. Уз пут је зарадио много новца.

Кад је већ био славан, Блонден је једног дана отпутовао у Америку. Спремао се да на танком ужету пређе изнад водопада Нијагаре, с америчке на канадску обалу. Задатак нимало лак: разапето уже било је дугачко 333 метра а налазило се на висини од више десетина метара, изнад најхучнијих слапова на свету. Сличан подвиг пре њега никоме није пошао за руком. У случају неуспеха то би значило смрт, а у случају успеха нова слава и награда од 10.000 долара!

Тридесетог јуна 1859. Блонден је разапео челично уже пречника седам милиметара с врха једне куле на острву, са америчке стране, до канадске обале где су четири коња окретала чекрк помоћу којег је конопац одржаван затегнут. Упркос свему томе разапети кабл се услед сопствене тежине на једном месту

МИШЕЛ НОРМАН, МОЖДА, ИДУЋИ ПОБЕДНИК НИЈАГАРЕ

спуштао у луку чија је најнижа тачка износила 47 метара. Кључање воде изазивало је струјање ваздуха које је опасно љуљало кабл.

Обучен у белу мајицу, опасан широким црвеним појасом и с кожним патикама на ногама, Блонден је кренуо преко провалије држећи у рукама шипку дугачку седам метара и тешку 15 килограма. Када се налазио тачно изнад средине пенушаве реке, Блонден се опружио колико је дуг и легао је да се одмори! Враћајући се у Сједињене Државе, истим путем којим је отишао, Блонден је понео стотиничку окачену о појас. После 150 пређених метара ставио је две ноге столице на кабл, удобно се завалио и запалио цигарету. Крај његовог подвига до чекали су неколико дивљење гледалаца и звуци Марсељезе.

Одлазак и повратак трајали су један час.

Блонден је више пута поновио своју вратоломију. У августу 1860. године 30.000 окупљених људи и председник САД лично били су сведоци када је он ходајући по ужету пренео преко Нијагаре човека на леђима.

Овог пута, и поред огромног износа који је понуђен, није се јавио ниједан добровољац који би пристао да га Блонден носи на раменима. У ствари пријавила су се че-

тири човека, али су у последњем тренутку сва четворица одустала. Да најављена представа не би пропала, понудио се, сав дршћући, Блонденов помоћник Хари Колкорд. Све се лепо завршило за 45 минута. Међутим, заморени Блонден је у три маха морао да замоли Колкорда да сиђе с његових рамена да би повратио дах. На средини реке није му ни то било довољно. Узео је Колкордов шешир и високо га је подигао увис. Тада је најбољи стрелац Америке Џон Тревис у трећем покушају провртео метком рупу у шеширу.

Свој највећи подвиг Блонден је извео неколико месеци касније. Понео је са собом сто, столицу и корпу с јелом. Педесет хиљада запањених гледалаца посматрало га је како на 50 метара висине, изнад пенушаве воде поставља сто и мирно руча.

Ове године најсмелији живи еквилибриста, Норман Мишел, опет Француз, покушаће да понови Блонденов успех. И њега бије глас да је човек који не зна за страх. Он ипак изјављује да није сигуран да ће поновити све Блонденове вратоломије над Нијагаром. За сад је најважније да му америчке власти дају улазну визу коју су пре неколико година одбиле тројици француских еквилибриста.

НОВОСТИ ПО СВАКУ ЦЕНУ

Деведесетих година прошлог века два њујоршка дневна листа, стари „Свет“ и новоосновани „Вечерњи журнал“, били су заклето непријатељи. Борба за читаоце била је беспштедна: сваки од листова трудио се да пре оног другог објави бар једну нову, узбудљиву вест.

Беснео је шпанско-амерички рат. Вицеадмирал Самсон и његова флота били су негде крај обала Кубе. Да би био у току ратних догађаја „Јурнал“ је набавио бродич који се стално мотао у близини бојишта који је требало да најбрже што је могуће донесе „вести из прверуке“. И „Свет“ је имао свој бродич али је овај, или зато што је био спорји или што су новинари на њему били несналажљиви, увек стижао са закашњењем.

Редовно се стога догађало да „Јурнал“ објави неку ексклузивну вест и да се свега пола часа, касније, та иста вест, само препричана, појави у „Свету“. У то време радио-везе нису постојале, исто тако ни радио-телефони, а телепринтерима још није било ни помена. Вести су стизале бродом до обале

а затим обичном поштом упућиване у Њујорк.

Редакција „Јурнала“ почела је да сумња: немогуће је да два „новинарска брода“ буду из дана у дан на истом месту, у исто време, да буду очевици истог догађаја и да оба доставе вести у размаку од тридесетак минута. Поготову што је „Јурнал“ брод био знатно бржи и увек остављао „Светов“ брод, који се звао „Три сестре“, далеко иза себе. И када се „Јурнал“ уверио да „Свет“ из дана у дан само преписује његове чланке с прве стране не потрудивши се чак ни да их много измени, одлучио је да разобличи свог противника, и то јавно, пред читалачком публиком.

Једно поподне у првом издању „Јурнала“, преко целе прве странице, појавио се наслов: „Пуковник Рефлип В. Теџуз погинуо у борби. Чувени шпански војсковођа смртно рањен шрапнелом“. А затим је дошао исцрпан опис пуковникових подвига, похвала његовој храбрости, наведене су његове године, испричани његови последњи тренуци!

После свега пола часа појавило се и специјално издање „Света“. Из још крупнијих и маснијих слова, наслов је просто вриштао: „Извештај са адмиралског брода „Три сестре“, листа „Свет“. Дobili смо поуздано обавештење да је храбри шпански војсковођа пуковник Рефлип В. Теџуз погинуо данас у борби“. А извештај који је донет испод тога био је готово верна копија, као испод индига, чланка из „Јурнала“.

Редакција „Јурнала“ је само го и чекала. На својој првој страни објавили су снимак прве странице „Света“, испричали да већ одавно сумњају да противнички лист просто преписује њихове ексклузивне вести и изнели доказ: „Само прочитајте наопако пуковниково средње слово и име а затим презиме. „Свет“ сам признаје на својој првој страни да краде вести.“ И заиста, када би се пуковниково име прочитало на тај начин добила би се, наравно на енглеском, реченица „Ми крадемо вести“.

АМАЗОНИЈА

ЗЕМЉА ЧУДА

Све је у широкој области око реке Амазона натприродних размера. Боје су задивљујуће и особене по богатству и складу, животињски свет несвакидашњи, задивљујући и застрашујући. Многих птица, четво роножаца и биљки нигде више у свету нема — осим у Амазонији. А објашњење је једноставно. Геолози и палеонтолози који су се бавили проучавањем Јужне Америке утврдили су да је ово подручје десетинама милиона година представљало највеће острво на свету. Стога је ово најнепреступачније подручје Латинске Америке постало прави музеј животињског царства. Оријашке змије, гуштери-игуане и птице невероватних боја изгледају као становници са других планета, док су животиње које имају својих сродника и код нас по два до три пута веће.

Боа је од давнина сматрана као змијско чудовиште. Међутим, Бразилци се не плаше ове змије дуге просечно пет метара. Штавише, они је често користе као домаћу животињу! Смештена у врту свог газде, боа тамани пацове и кртице али истовремено служи као чувар куће. Тако она има двоструку улогу: и мачке и пса.

Мало је познато да је анаконда знатно већа од бое. Она је истовремено највећи гмизавац на свету.

ЗЕЛЕНА БОА

Просечна дужина ове циновке змије износи седам метара. Међутим, француски природњак Бернар Хувелманс тврди да највеће анаконде могу бити и неколико пута дуже. Он наводи, између осталих доказа, сведочење британског официра мајора Перси Фосета који је у служби влада Боливије, Бразила и Пе-

САМО У МЕКСИКУ И АРГЕНТИНИ ПОСТОЈИ ТРИДЕСЕТ И СЕДАМ ВРСТА ТУКАНА

руа вршио топографска премеравања у Амазонији. Пловек бродићем једног дана, у друштву Индијанаца, реком Рио Абуна, он је угледао троугласту главу циновке анаконде у води. Опалио је из пушке неколико пута гађајући немам у кичму. Вода је узаврела, подигли

су се таласи. Бродић је одједном застао као да је ударио у подводни гребен. Затим се анаконда насукала. Људи су изашли из брода и обазриво измерили њену дужину: износила је 19 метара!

Фосет на другом месту говори о анаконди коју је убила патрола

ПРАИСТОРИЈСКИ ВОДОЗЕМАЦ? НЕ, ТО ЈЕ ИНСЕКТ ИЗ АМАЗОНИЈЕ

бразилске комисије за границе. Била је дуга 24 метра.

Животиње које су познате под нашим поднебљем у Амазонији достижу циновке размере. Бразилска видра дуга је 1,60 метара док највеће европске видре нису дуге, заједно с репом, од 85 сантиметара.

Једна од најнеобичнијих животиња је оклопљени тату. Кад нека животиња нападне татуа, који је у правом смислу речи блиндиран од главе до репа, он се склупча у лопту коју због њене тврдоће и потпуно округлине непријатељ ни са једне стране не може захватити.

Коенду је рођак нашег јежа али за разлику од њега има дугачак реп. Потпуно је мрке боје налик на кору дрвећа на коме живи: тако га је природа камуфлирала да би се заштитио од непријатеља. Необични су и ноћни мајмуни аотис, готово потпуно црни. Имају круне, разрогачене очи којима буље у ноћну таму. Бразилска дивља мачка је снажна, шарена попут пантера и често ноћу напушта прашуму да би пустошила по живинарницама села на ивици џунгле.

У Амазонији су и инсекти „камуфлирани“ бојом прилагођеном окоolini. Њихове главе су често сасвим чудне и подсећају на праисторијска чудовишта.

ЈУРИЈ ГАГАРИН:

ДЕТИЊСТВО И МЛАДОСТ

3

МОЈА ПРВА ПЛАТА

Тако је почео нови живот Јурија Гагарина. Радио је за машином — правио је ливене калупе. Spreмао се за моделара.

„Престао сам да завидим глодачима. Допадало ми се да се будим с првом фабричком сиреном и, умивши се хладном водом, да изиђем на улицу, уђем у реку радника који журе ка фабричком улазу. На посао сам из интерната увек ишао некако поносан. Свакога дана тај понос се учвршћивао: одрасли, квалификовани радници разговарали су с нама као са себи равнима. А онда је дошла и прва плата. Мала, наравно — свега 30 рубаља. Али, то је био први новац који сам зарадио. Половину сам одмах послао мајци у Гжатск. Желео сам да помогнем породици, да се осетим одраслим.

У школи смо истовремено похађали теоријску наставу и практично радили. Треба признати да момци нису много волели наставу у разреду. Али, имали смо једног наставника, малог, готово неприметног старца. Његово презиме сам, на жалост, заборавио. Предавао је цртање. Једном ми је дао да нацртам неки део, онда други, трећи. И све сложеније и сложеније делове. Ја сам се заинтересовао и на крају сам почео добро да цртам и да се сналазим у сложеним цртежима. Знао сам: то ће бити потребно у будућности...

Тешко је било. Требало је радити и савладати у фабрици теоријску наставу у занатској школи, а поврх свега тога — ту је био и програм седмог разреда. И овде су предавачи били добри. Уопште, с предавачима сам имао среће целог живота.“

Убрзо пошто је дао контролне испите, Гагарин је са неколико другова пошао у град Саратов у индустријски техникум, где су га наставници упутили — уочивши његову жељу за знањем. Са њима су били и старији људи, бивши борци, који су желели да допуне образовање, да се специјализирају. Њима је било тешко, али су им Јура и другови, којима је било лакше да уче, јер су дошли са свежим знањем из школе, свесрдно помагали.

„Ми, млади, посматрали смо како се понашају старији, слушали смо њихова мишљења и настојали да их подражавамо. „Сам погину али друга спаси“ — говорили су понекад бивши борци. Било је у њима нешто блиско. У свакоме од њих налазио сам црте она два pilota, које сам видео првих дана рата у селу.“

У лето, Јуриј Гагарин пошао је са пионирима као физкултурни инструктор на логоровање. Први пут је обављао дужност васпитача пионира и у почетку му је било необично. После се навикао и са успехом прошао васпитачку праксу.

ЈУРИЈ ГАГАРИН СА СУПРУГОМ И СТАРИЈОМ КЪЕРКОМ ЛЕНОМ

писао о ракетама — оне су забрздале стратосферу. Једном речи, све што је предвидео геније Циолковског — остваривало се. Морала се остварити и његова идеја о лету човека у космичке просторе.

Свој реферат завршио сам речима Константина Едуардовича:

— Човечанство неће вечито остати на Земљи, већ ће у трагању за светлошћу и простором, најпрестидљиво изаћи изван граница атмосфере, а затим освојити за себе цело пространство око Сунца.

страну, ка потпуно другачијем позиву од онога за који се спремао с много мука и напора. У Смоленску ће, у аматерском аеро-клубу, научити да лети. Затим ће поћи у професионалну школу за pilote, остављајући, након завршеног техникума, своју некадашњу жељу да буде инжењер. Одатле пут ће га водити у војну пилотску академију. И њу ће као и све дотадашње завршити бриљантно. Пожелеле за тим да буде пилот у најтежим условима, мада је као одличан пито-

ПРВИ СУСРЕТ СА ЦИОЛКОВСКИМ

На праксу је одлазио у Москву и Ленинград. Москву је познавао, али град у коме је дигнута октобарска револуција, оставио је огроман утисак на Јурија. А тада, дошло је до још једног сусрета, незаборавног за цео живот. Овога пута са делом великог научника, човека који је изучавао васиону и маштао о космичким летовима. О томе Гагарин пише:

„Један од мојих омиљених предмета на техникуму, као и раније у основној школи, остала је физика. Овде је физику предавао исто тако способан наставник као што је био Беспалов. Поштовали смо тог образованог човека — Николаја Ивановича Москвина. Физика је тежак предмет. Ако не знаш математику тешко ћеш схватити физику. Његова предавања била су интересантна, сликовита, пуна одушевљења. Онима који нису знали — немилосрдно је давао двојке, а затим је захтевао да се оцене поправе.

— Техничар не сме да не зна физику — говорио нам је он. Земљина кугла окреће се по законима физике.

Москвин је организовао физички кружок. Одржани су реферати о Њутновим законима, механици, достигнућима у електрицитету. Мене је Николај Иванович задужио да израдим реферат о раду руског научника Лебедјева о притиску светлости. Реферат је прошао добро. Тада сам узео, као другу тему: „Константин Едуардович Циолков-

СТАНОВНИЦИ ЗВЕЗДАНОГ ГРАДА — КОСМОНАУТИ НА ОКУПУ

ски и његово учење о ракетним моторима и међупланетарним путовањима“. Да бих спремно тај рад, морао сам да прочитам зборник научно-фантастичних дела Константина Едуардовича и све књиге повезане с тим питањем којих је било у библиотеци.

Циолковски је на мене оставио изванредан утисак. То је било снажније од Жил Верна, Херберта Велса и других писаца научно-фантастичних романа. Све што је Циолковски рекао потврдили су наука и његови лични експерименти. Константин Циолковски је писао да ће после ере авиона са едисом доћи ера реактивне авијације. И такви авиони су заиста полетели. Циолковски је

Прочитао сам ово и моје срце је јаче закуцало.

Сви чланови нашег кружока били су запањени снагом и дубином мисли овог научника. На реченицу којом сам завршио реферат и која подсећа на формулу, обратио ми је пажњу још наставник Беспалов у гжатској школи. Али, ја тада нисам разумео њено значење овако као сада. А можда се, управо, од тога дана, у мени појавила нова болест, за коју нема назива у медицини — незадржива тежња ка космосу. То осећање било је нејасно, несвесно, али је већ живело у мени и узнемиравало ме...“

Та „неизлечива болест“ одвешће Јурија Гагарина на сасвим другу

мац могао да бира где ће служити. И отишао је на далеки север иза Поларног круга.

Одатле ће га воља и машта, удружена с великом жељом да открије непознато, довести до Звезданог града у близини Москве, где ће се припремати да постане савремени Икар.

И 12. априла 1961. године то ће и постати. Земља ће га славити као Колумба свемира, најнеустрашивијег међу храбрима.

А и инжењер ће, такође, постати. Али, инжењер — космонаут! На жалост, само два месеца пре своје трагичне погибје.

Крај

НЕШТО ЈЕ ПРЕД НАМА!

СМАЊУЈЕ НАМ СЕ БРЗИНА!

МОРА ДА ЈЕ ТО МЕСТО КУДА НАС РОБОТИК ВОДИ!

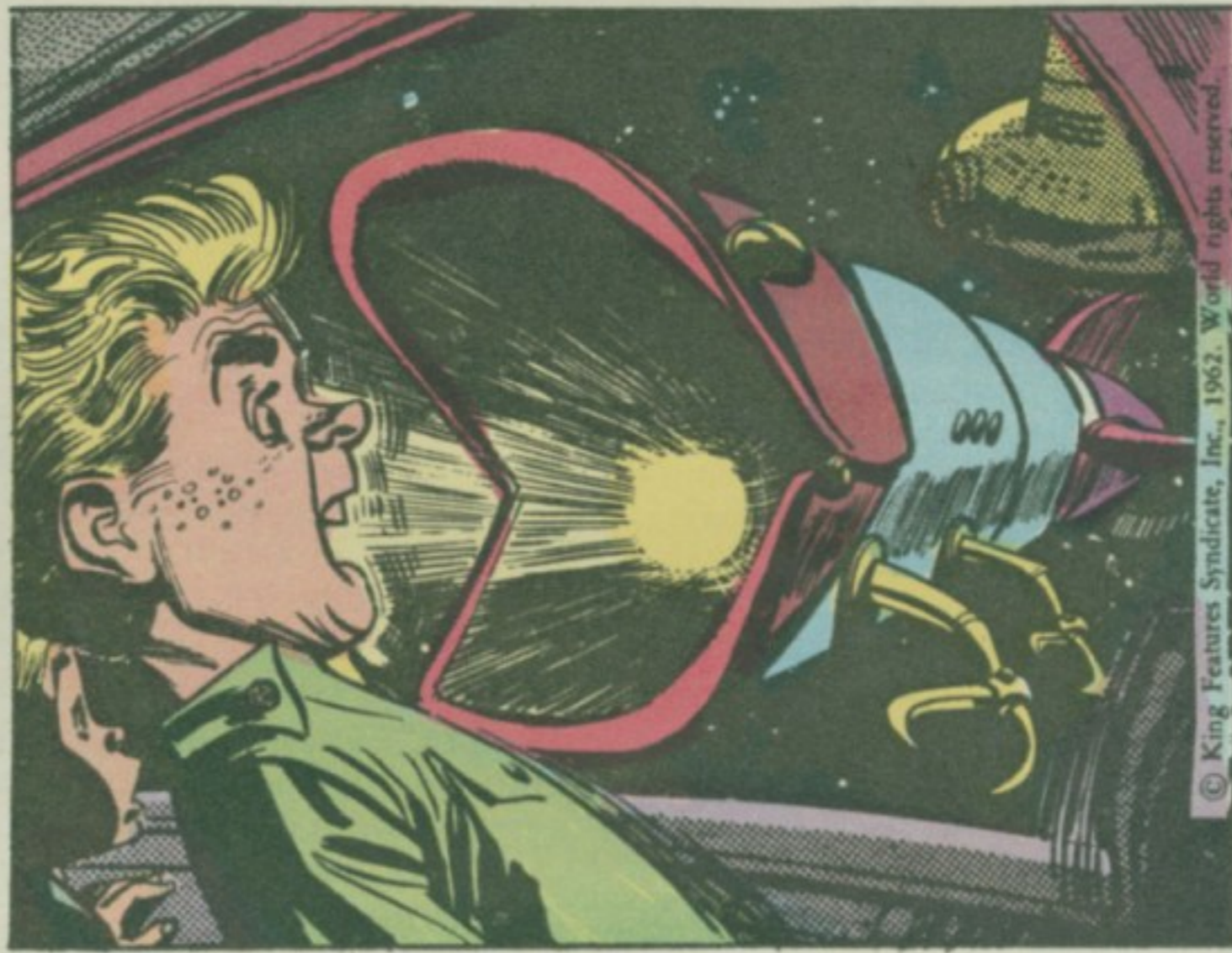
САТЕЛИТ!

Dan Barry 12/19

ХЕЈ! НЕШТО ЈЕ ИЗИШЛО ИЗ ТОГ САТЕЛИТА, ФЛАШЕ!

И ИДЕ ПРАВО НА НАС!

ТО ЈЕ... МЕТАЛНА АЗКУЛА!

ПОКУШАВА ДА НАС ПРОГУТА!

Dan Barry 12/20

ЕНО ЈОШ ЈЕДНЕ!

БЕЖИМО ФЛАШЕ! ПРЕ НО ШТО НАС ПРОЖДЕРУ!

НЕ МОЖЕМО, МАЈКИ! ЗРАЦИ КОЈЕ ИСПУШТАЈУ СУ КАО ТЕГЛАЧИ! ЗАРОБИЛИ СУ НАС!

ШТА СУ ТА ЧУДОВИШТА, ФЛАШЕ?

ТЕГЛАЧИ, МИСЛИМ! УВЛАЧЕ НАС У САТЕЛИТ!

ТАЈ ПРЪАВИ МАЛИ РОБОТ! ПРОДАО НАС СКОРПИЈАНЦИМА!

Dan Barry 12/21

УБАЧЕНИ СМО У СКОРПИЈАНЕКИ САТЕЛИТ!

У КЛОПЦИ СМО, ФЛАШЕ! СКОРПИЈАНЦИ СУ НЕПРИЈАТЕЉИ!

957

СМИРИ СЕ, МАЈКИ! МОЖДА ЈЕ И ОВО БОЉЕ НО ДА ЛУТАМО СВЕМИРОМ У НЕИСПРАВНОМ БРОДУ!

МОЖДА КЕМО СЕ СПРИЈАТЕЉИТИ С ЊИМА!

СА СКОРПИЈАНЦИМА? ОНИ МРЗЕ СВЕ И СВАКОГ!

ДА НИЈЕ НАШ СТРАХ ПРЕУРАЊЕН? ОВДЕ НЕМА НИ ЖИВЕ ДУШЕ!

Dan Barry 12/22

✈ ЦОНИ ХАЗАРД ✈ ФРЕНК РОБИН

ДРАГИ! ЈЕДАН ЦУВАР НАМ ЈЕ РАЂЕН! КАКО БИ БИЛО ДА ЗАМОЛИМО ТУАН ХАЗАРДА ДА СТУПИ НА ЊЕГОВО МЕСТО?

ЦОНИ ДОЗНАЈЕ ДА ЈЕ СПАСАО ЖИВОТ ЈЕДНОМ ВОЈНОМ АТАШЕЈ.

КАО И УВЕК, ЛОТОСЕ МОЈ, УВЕК БРИНЕШ О МЕНИ!

МОЈА СУПРУГА ИМА ОДЛИЧНУ ИДЕЈУ! ХОЋЕТЕ ЛИ ЗАУЗЕТИ МЕСТО РАЂЕНОГ ПРАТИОЦА?

ПОЧАСТВОВАН САМ, ГЕНЕРАЛЕ... АЛИ, ТО НИЈЕ МОЈЕ ЗАНИМАЊЕ! ЈА САМ ПИЛОТ!

ИПАК, РАЗМИСЛИТЕ ПРЕ НО ШТО ОДБИЈЕТЕ! ДОЂИТЕ ДАНАС КОД НАС... У ШЕСТ?

ЈА ЋУ МУ НАПИСАТИ АДРЕСУ!

КАД СЕ АУТОМОБИМ УДАЉИО...

Чекајте ме у 5h у Сампан бару! Веома је важно! Флек Арчер

ИЗГЛЕДА ДА АРЧЕР И ГЕНЕРАЛ ИДУ У РАЗЛИЧИТИМ ПРАВЦИМА. БАШ МЕ ЗАНИМА...

У ПЕТ ЧАСОВА

ДРАГО МИ ЈЕ ШТО СТЕ ДОШЛИ! ЗОВЕМ СЕ ФЛЕК АРЧЕР!

ВИДЕО САМ ТО ИЗ ПИСАМЦЕТА! ЈЕСТЕ ЛИ МЕ ЗВАЛИ ДА БИСТЕ МИ ЗАХВАЛИЛИ ИЛИ...?

ХА! ХА! ТАЈ АТЕНТАТ... МОГАО БИ СВАКОГ ДА ЗАВАРА ДА НЕ МЕНЕ!

НЕ РАЗУМЕМ ЗАШТО СЕ СМЕЈЕТЕ?

ЦУЈТЕ, ХАЗАРДЕ! ОНИ МЕЦИ НИСУ БИЛИ НАМЕЊЕ - НИ ГЕНЕРАЛУ ВЕЋ МЕНИ, ФЛЕКУ АРЧЕРУ!

?

НАДИМАК

ТУЧЕ

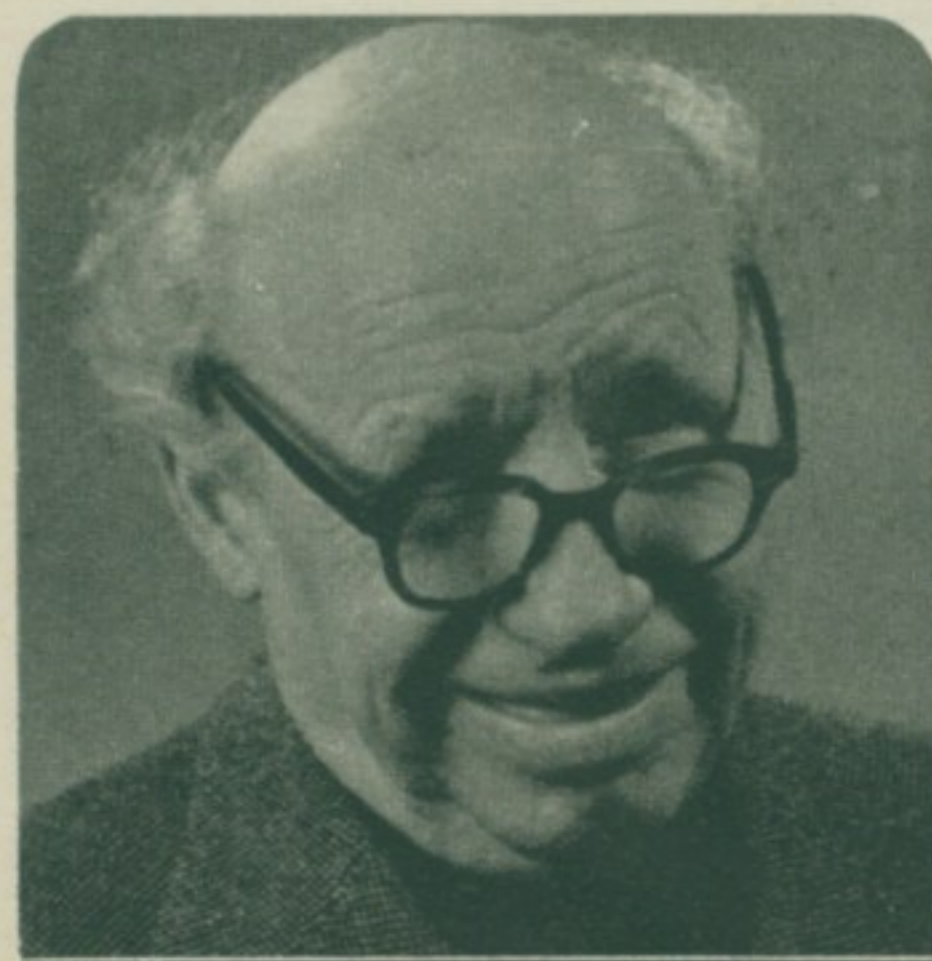
ИМЕ

ЧКАЉА

— Да ме жена у кући не зове Миле, своје право име одавно бих заборавио — каже Миодраг Петровић-Чкаља. Редовно се ухватио „на делу“ како се себи самом обраћа — надимком. Добио сам га одавно, још као дечак у Крушевцу, док сам са својим вршњацима одлазио на Расину на пецање. Једном, тражећи од друга да ми дода дугачку мотку, чакљу, којом се потискује чамад, погрешних и рекох:

— Додај ми ту чкаљу.
Од онда се ова случајна метатеза, како се то стручно каже, прилепила за мене и већ деценијама вучем надимак Чкаља.

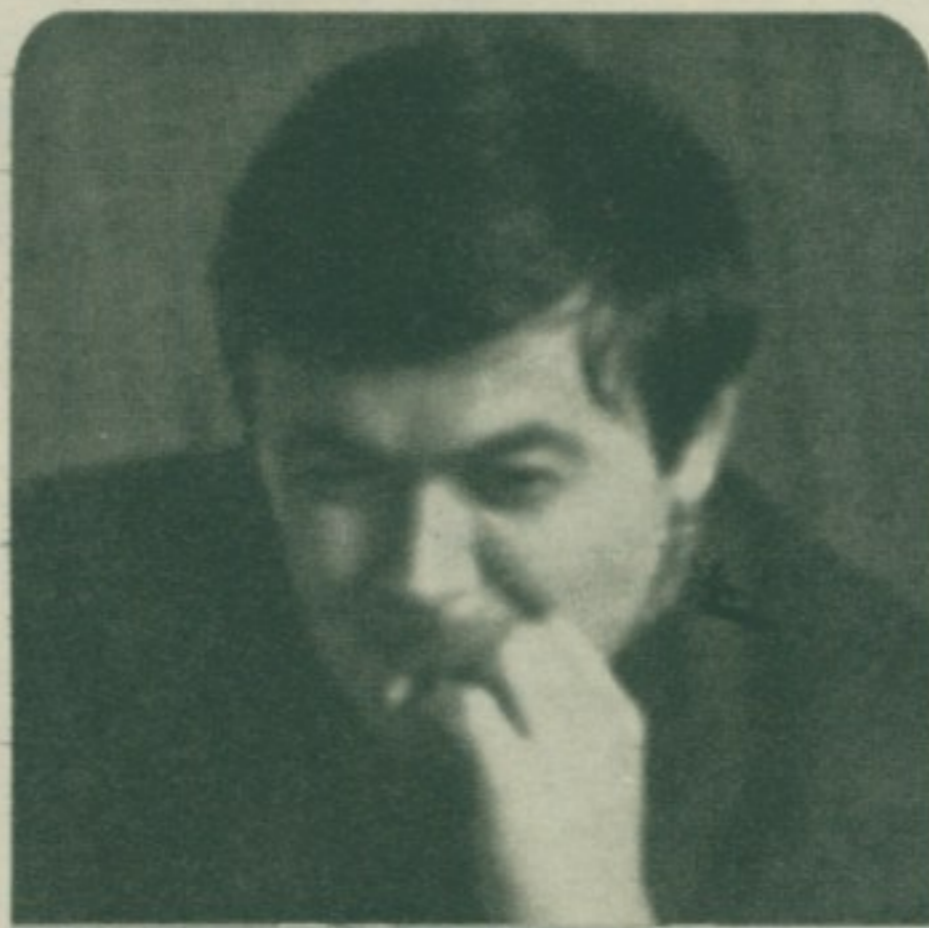

ДРДА

И глумац Бранко Ђорђевић (знамо га као популарног „дедицу“ са ТВ екрана) свој надимак „Дрда“ носи из детињства. Како га је добио?

— Мене су као малог у ствари звали Бане — а Дрда је био надимак мог најбољег друга с којим сам био нераздвојан. Он је долазио у моју кућу као у своју, и ја у његову. Диван је то дечак био... Колико смо само пута ишли заједно на пецање, хватали штиглице или шутирале „крпењару“. Онда се догодила трагедија: једног дана Дрда се удавио у реци! Био је то ужасан губитак за мене, а о његовим родитељима да и не говорим. Желећи да им олакшам бол, ја сам наставио да одлазим у њихову кућу у нади да ћу им колико-толико заменити изгубљеног сина. Тужни родитељи ценили су то и предложили да, као вечни спомен на Дрду, ја преузем његов надимак. Тако је то било.

Многе познате личности са телевизије имају своје надимке по којима су готово познатије него по правим именима. Лола Ђукић, Чкаља, Гута Добричанин, Гула, „Бели“ Илић, Скале (Светолик Митић) и многим другим надимак је постао нераздвојни део имена. Како су га добили?

ТУРЕ

Као дечак, глумац Богић Бошковић, члан Дrame Народног позоришта, али познатији из емисије Лолe Ђукића (кондуктер из Црног снега) живео је у Приштини, где је, играјући се с дедом, научио турски језик. Касније, кад је прешао у Београд, имао је неколико пута прилику да примени своје знање и то на његове нове другове оставило снажан утисак. Прозвали су га — Туре.

— Нарочито је мојим другарима импонувало што сам са старим Турчином који је продавао сладолед испред наше школе, умео да се споразумевам и цењкам — каже „Туре“. — На жалост, прошле су године и ја сам турски језик углавном заборавио. Али, надимак је остао.

БЕЛИ

Миодраг Илић, композитор чије су мелодије прихватила деца широм Југославије, захваљујући емисијама „На слово на слово“, „Хиљаду зашто“, „Лаку ноћ, децо“ и другима — црн је као зифт! Па ипак не зову га ни црни, ни цига, ни гара, већ „Бели! Зашто?”

— Такав сам рођен — смешка се Миодраг Илић — као под жарким сунцем Африке. Исти овакав црн, само што су ми, наравно, недостајали бркови. У то време мој отац је био срески лекар у унутрашњости и обичај је био да се дете крсти чим се роди. Међутим, време је одмидало, а ја никако да будем крштен. То се изгледа није допало кочијашу који је мог

оца возио по селима, па једног дана рече прекорно мом оцу:

— Мислиш ли ти, докторе, да крстиш овог „белог“?

Име потпуно супротно мом изгледу толико се свидело мојим родитељима па су наставили да ме зову тако. Али, ја сам био против тог надимка и увек сам се љутио кад би ме неко тако звао, све до 1960. године, кад је грешком мени уручена награда додељена писцу Миодрагу Илићу. Да се случајно не би догодило обрнуто, одлучио сам да и званично себи пришијем надимак „Бели“.

БАТА

— Хе, баш сте ви новинари радознали — осмехнуо се глумац Михаило Паскаљевић, кад смо га замолили да нам открије одакле му надимак Бата.

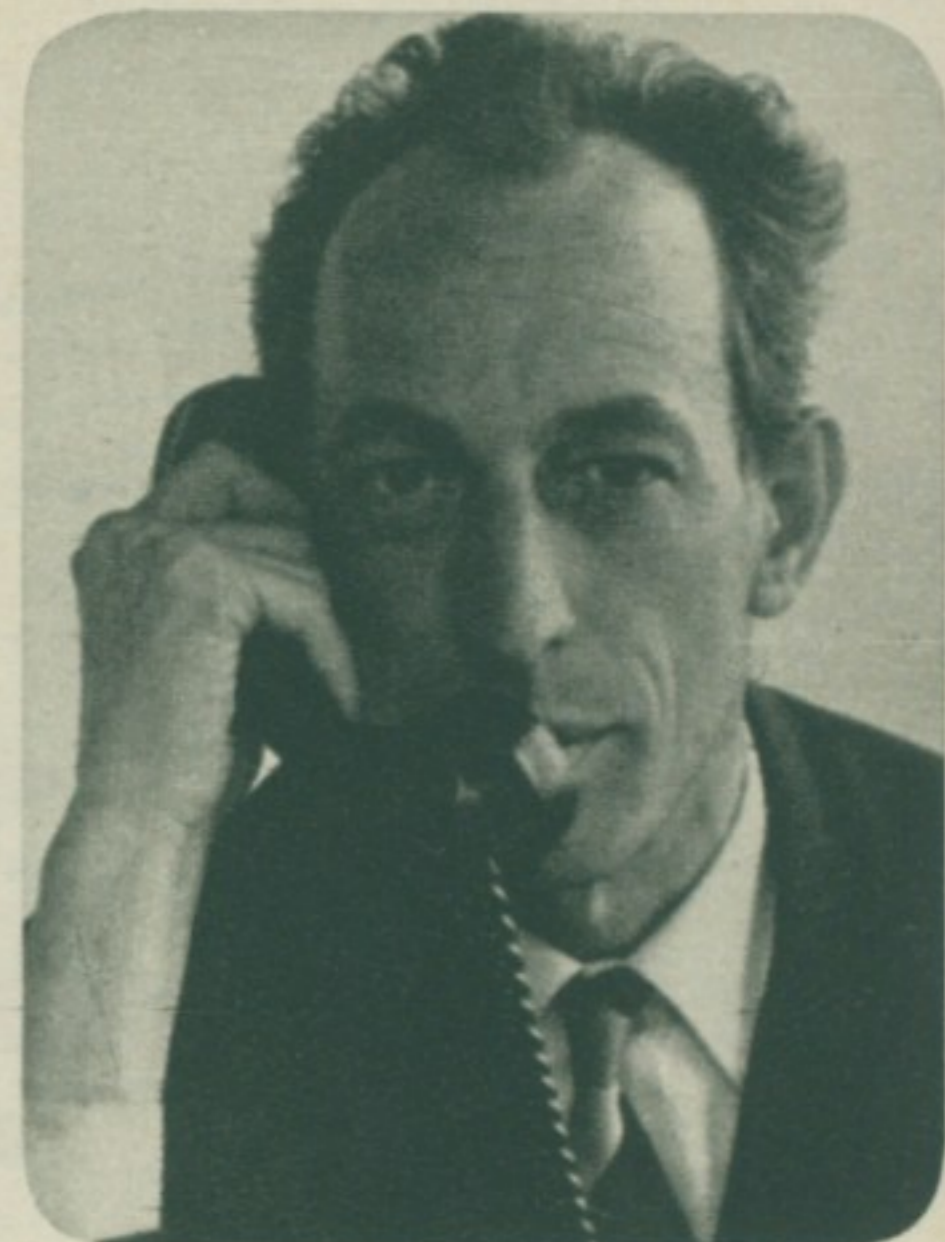
— Од љубави, ето одакле...

Био сам ученик четвртог разреда основне школе кад сам се смртно заљубио у своју школску другарицу Мацу, девојче као бомбона! Били смо листом заљубљени у њу, али то нико није смео да призна, ни Маца ни друговима. Због тога, у тајности, седнем једног дана и напишем јој право правцато ватрено љубавно писмо у којем сам Маца открио колико патим. И потпишем: „Воли те до смрти Бата“, јер у нашем разреду није дан дечак није имао овај надимак.

Све би било у реду, да Маца ово писмо није — јавно прочитала у разреду. Другови који су се ваљали од смеха одмах су препознали мој рукопис и, мада сам тврдоглаво све одрицао, прозваше ме Бата. После тога Мацу сам заувек омрзас, али надимак ми је, вилите, остао.

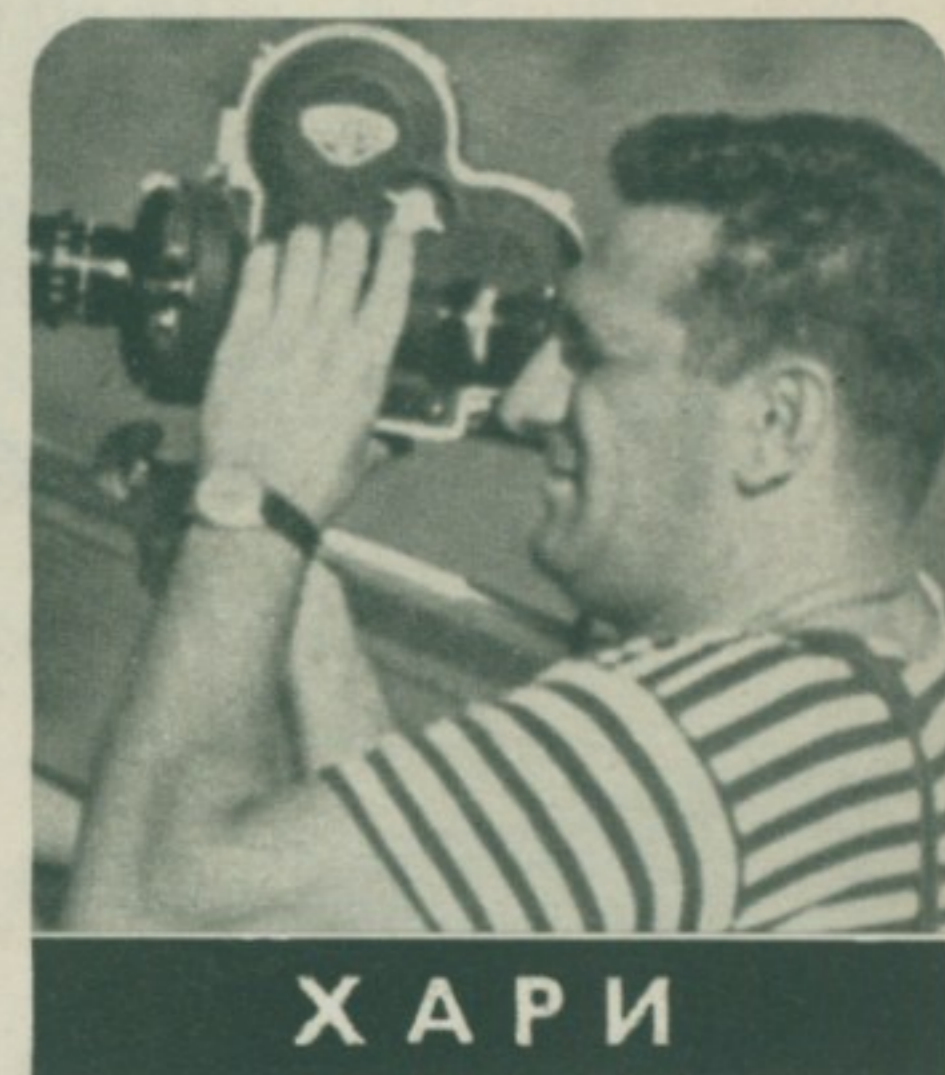
СКАЛЕ

— До рата — каже Светолик Митић, дугогодишњи уредник популарне емисије „Времеплов“ — мене уопште нису звали Скале, већ — мог рођеног брата! Међутим, пошто сам пришао народноослободилачком покрету и укључио у диверзантске акције у Београду, договорио сам се с братом да због заматања трагова и збуњивања непријатеља и ја узем надимак

Скале. На тај начин, Скале I, је ишао у акцију, а Скале II је чуввао алиби...

Заволео сам после овај надимак за који су ме везивали многи узбудљиви тренуци и нисам желео да га се одрекнем кад се рат завршио. Тако су у породици остала — два брата Скалета.

ХАРИ

Телевизијски сниматељ Вељко Петровић — Хари некада је био познат у спортским круговима као атлетичар. Његова специјалност биле су кратке пруге а на 100 и 200 метара 1956, 1957. био је државни првак.

Због тога није било тешко закључити одакле води порекло његов надимак: без сумње од Армина Харија, славног немачког спринтера, једног од најбржих људи свих времена.

— Е, то је оно што сви мисле — врти главом Петровић — заборављајући да сам ја трчао пре Армина Харија. Мој надимак нема никакве везе с њим, већ са једном другом познатом личношћу која опет нема везе са спортом: Хари Џемсом, познатим америчким трубачем.

Године 1951. у Београду се, с незапамћеним успехом, приказивао филм „Бал на води“, у којем у трубу свира Хари Џемс. Овај филм моји другови и ја гледали смо и по десет пута.

У то време, случајно, сашио сам један бели сако од панаме и кад сам се у њему појавио на „штрафти“, другови су узвикнули: „Види нашег Хари Џемса“. За несрећу, Хари Џемс је одиста у филму све време носио бели смокинг. Сви су ми се подсмевали а мени надимак Хари остаде.

ДОКТОР ДЕ БЕЈКИ И ЊЕГОВ АСИСТЕНТ ГРУ-ГРУ

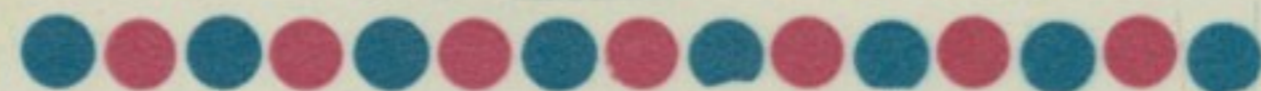
— Пст — каже она. — Пст. Не могу да чујем. Нема везе. А, ево, јавио ми се. Чика Де Бејки није у болници. А где је? Лети преко Атлантског океана.

И тако сваке вечери, мали зелени телефон скидају с ормарића пуног играчака и пружају га девојци која се зове Светлана, или Тања како каже њена мама, или Њања, како каже њен братић. Шта мари што телефон нема ни жице. Њој то не смета. Она разговара. Некад га нађе, некад не, али никад се не љути. Јер, она зна да је Де Бејки заузет човек.

Спустила је слушалицу и смеје се. Хи, хи. Па онда исплази језичак и рашири шаке иза ушију

Двадесетог марта ове године шестогодишњу девојчицу Светлану Ђуковић из Београда оперисао је у Хјустонској болници познати амерички хирург Де Бејки. Сада се Светлана осећа добро и опоравља се. Како много воли „Политикин забавник“, а још мора да лежи и не може да дође да види ко то „прави“ њене омиљене јунаке, пише за њу, позвала нас је у госте и признајемо — изненадила. Да не кажемо и збунила. А ми њу нисмо успели ни једно ни друго.

— То ме научио чика Де Бејки, овај овде што је на слици. И ујутру кад дође у посету носио ме на раменима, ту око врата. А ја сам била и у Њу Џерсију. Ајде, кажи, које је море тамо? Не знаш, не знаш, ута-та. Па не мора тамо да се иде па да се зна. Има то и у књигама.

Опет се смеје. Стално се смеје и показује млечке, ниске зубе и мршти носић.

— Само знате да причате. Ајде да се играмо, ајде оно „иде маца поред тебе“. Како не може? Чим ниси сам, може да се игра „иде маца поред тебе“. Ја се са мамом тако играм.

Лепо га волим

— Храбра је моја Тања — каже њена мајка. Није се бојала ни лета преко Атлантика, ни операције. Једнога дана, ипак, било јој је веома тешко. Деведнаестог марта одвели су је у операциону салу, извршили све припреме, дали наркозу и онда утврдили да јој је јетра нешто увећана. Вратили су је натраг. Била је нерасположена. Онда је, на кревету угледала „Политикин забавник“, први број који је стигао у болницу. Као да је видела своју малу собу, свој кревет, своје старе играчке. То је било нешто наше, с оне стране океана. Постала је сигурнија. За све време док је била у шок-соби није се одвајала од „Забавника“. Видите ове фотографије, свуда је са њима. Кад смо полазиле на пут, купила га је на аеродрому и тамо у Хјустону, где сте јој га слали, морала сам да јој га читам од корице до корице.

А шта каже Светлана:

— Све дам брату, само не „Забавник“. Не дам, он је мој. Ајде, погоди шта прво окренем. Е, није то, близу си, али није. Није ни Мики, ни Шиља, ни Кејт.

Баш нас је научила та мала Тања док нисмо потрефили. Па то су Гру-Гру и Чапа.

— Волим их, волим, волим. Зашто? Зато што праве глупости. Обичне глупости. Професора ZOO много мрзим. А ко то црта? А зашто је то измишљено? А зашто није стварно?

— Добро, Светлана, питамо је, шта би ти хтела да буде у „Забавнику“. Ако може, учинићемо ти.

— Како то? Па онда знам шта је и као да сам га купила, није интересно.

Мама је пита:

— Је л' да престанем да купујем „Забавник“?

Први пут Светлана се уозбиљила:

— Не може тако. Ја га волим.

— Колико?

— Лепо га волим и не дам га.

Баш нисте ништа

— А тамо су људи исти, само је језик друкчији — прича даље Светлана кад види да од игре нема ништа. — Знам азбуку не ону из Њу Џерсија, а, бе, це, већ ову нашу, о, л, р, с, т, њ. Знам и енглески. Нисам ни реч знала кад сам пошла у Хјустон, а сада знам целога енглескога језика. Иди и ти па научи.

И тако Светлана прича о Ламаншу (ту смо већ били као код куће). О медицинској сестри из Оклахоме, која је због ње научила стотинак наших речи, о Хјустону, Атлантику као да је то наша Сава, помиње све нека чудна и далека имена. Прави светски путник! Има она и пуну собу играчака, лутку-младу сву у белом, руску лутку и све могуће лутке. Има и маму, и тату и брата и чика Виктор и госте, само једно нема — нема другарицу.

Шта да радимо Тања? Морамо мало да причекамо док сасвим не оздравиш. А за то треба пуно да се једе. И обећали смо јој ако буде јела, не мора баш камење као Гру-Гру, послаћемо јој хитно њеног пријатеља, дугорепог орниторужгруппуса Гру-Груа. Имамо једног право, зеленог. Нек јој он прави друштво док не дође време за другарице, игре, скакање.

— Баш нисте ништа — испраћа нас Тања. — Још да не знате да мрдате ушима и да није Гру-Груа, не бих вас ни звала да дођете дру-ги пут.

ЧУЛНА ПОВЕСТ О ЧУЛИМА

(Вацлав Ковал: „Свет и наша чула“, Младо поколење, 1968. Београд)

Док се не прочита ова књига може се мислити како су наша чула мала а наш свет велики.

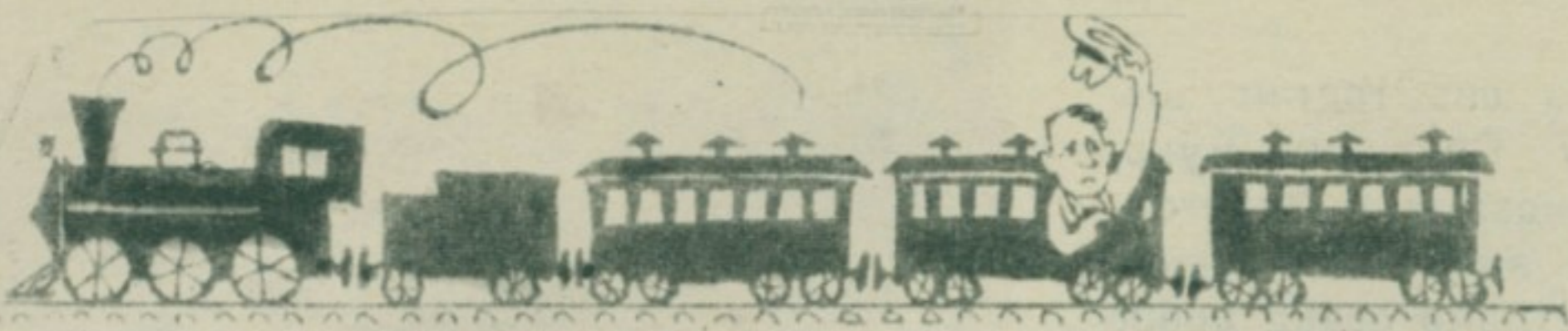
Паметни чешки писац враћа поверење у човека и његова чула. Она постају велика а свет мали.

Из лепих речи и цртежа сазнајемо: како је дошло да се човек радује пету птице, зашто морепловцима није било тешко да плове океанима због зрна бибера, које је све очи и уши човек направио да би боље виделе његове праве очи и чуле његове праве уши.

Укратко, свака страница је једна одгонетнута тајна.

Препоручујемо ову књигу јер је мајсторски писана (Вацлав Ковал) и љупко илустрована (Франтишек Шкода).

Ово штиво уме да буде мудро и занимљиво.

МАЛА ПОШТА

УКОРИЧЕНИ КОМПЛЕТИ „ЗАБАВНИКА“

У „Политикином забавнику“ број 854, прочитао сам да располагете укориченим комплетима вашег листа. Молио бих вас да ми одговорите које комплете поседујете и колика је цена појединих годишта.

Б. Бакић,
Зеница

Овим писмом одговарамо свим нашим читаоцима који су нам се обратили са истим питањем. Засад наш магацин располаже комплетима од 1957. до 1965. године и једно годиште стаје 1.500 динара; 1965. г. и 1966. годиште стаје 3.000 ст. динара. Још немамо комплета за 1967. годину. Уколико неке наше читаоце интересују комплети, могу се обратити на адресу: „Политика“ — Магацин, Цетињска бр. 1.

ТРАЖИМ ПРИЈАТЕЉЕ

Занима ме да ли испуњаваш жеље свима који преко тебе траже пријатеља и како.

Емил,
Сарајево

Објављујући адресе наших читалаца у рубрици „Тражимо пријатеља“ испуњавамо им жеље да се дописују са друговима и другарицама. Читаоци нам често пишу да су задовољни што је изашла њихова адреса, јер су на тај начин стекли нове пријатеље и познанике. Али, писама има много и треба бити стрпљив.

МУЗЕЈ ЗА ДЕЦУ

Интересује ме да ли у свету постоји неки музеј за децу?

П. Ј.
Београд

У Сједињеним Америчким Државама постоје два: у Бруклину који је основан 1899, а други се налази у Канзас Ситију.

Пре десетак година отворен је Музеј за децу у Марсеју, Француска. Истина, то није у правом смислу само музеј за децу, он се налази у склопу Музеја ле-

ХОЋУ ПСА

Обраћам вам се с једним питањем и молим да ми на исто одговорите: где могу да купим расног пса?

Н. Марчетић,
Нови Сад

Жао нам је што вам не можемо помоћи дајући неку одређену адресу. Наш вам је савет да се обратите неком одгајивачу расних паса.

ПАДОБРАНСКИ КЛУБ

Имам петнаест година и падобранство ме као спорт веома интересује. Али ни до дана данашњег нисам успео да postanем члан неког падобранског клуба. Зато се вама обраћам за помоћ. Како да postanем члан једног таквог клуба?

Б. В.
Београд

У Београду постоји Академски аеро клуб у Ул. Бориса Кидрича 18. Покушајте да се њима обратите.

АТОМСКИ ФИЗИЧАР

Пуних пет година пратим ваш лист и данас сам његов редован читалац. Молим вас одговорите ми на ово моје питање: ове године завршавам основну школу и желео бих да postanем атомски физичар. Молим вас одговорите ми којим путем треба даље ићи — у коју средњу школу и на који факултет.

Бранимир Сибиновић
Ниш

Најбоље је да се упишете у гимназију и после завршене гимназије требало би да студирате Природно-математички факултет физичко-хемијски одсек.

КАСНО ЗА МОСТАР

Редован сам читалац „Забавника“, па вас молим да ми одговорите на моје питање. Завршио сам осми разред и желим да се упишем у Ваздухопловну гимназију у Мостару. Који су услови потребни за упис?

С. М.
Мрчајевици

Морамо те разочарати, али за ову годину си закаснио за упис. Ми смо још 3. фебруара ове године одговорили једном нашем читаоцу да је отворен конкурс за упис у ту гимназију. Ти си пропустио да прочиташ наш одговор.

Оне читаоце који се интересују за упис у остале академије обавештавамо да су конкурси отворени до 15. јула ове године. У академије се уписују кандидати са завршеном гимназијом или средњом школом.

ТЕТКА ИЛИ НЕ

Молим вас да ми одговорите на ово питање? Како ми млађи треба да се обраћамо познатим личностима уметницима, писцима, глумцима

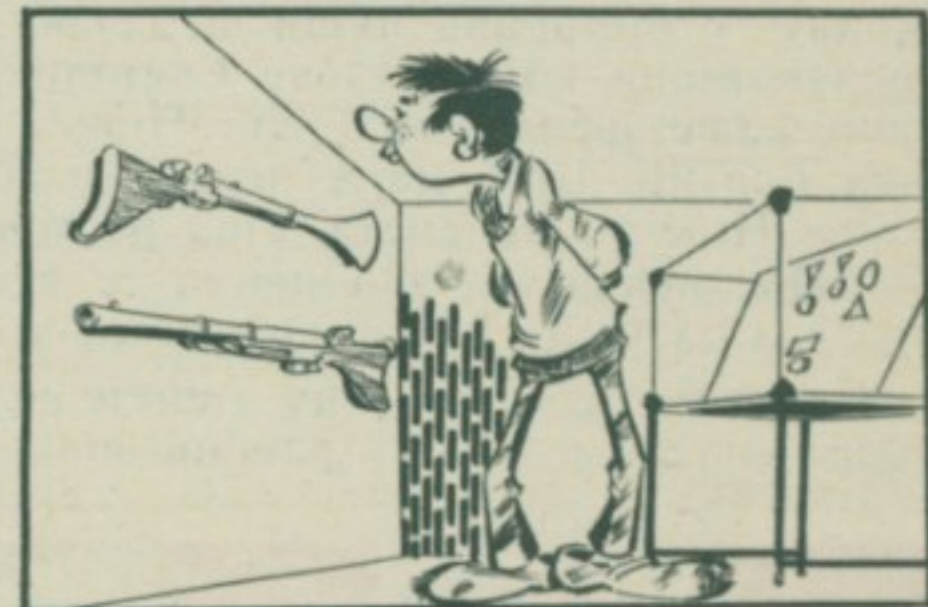
и осталима ако они имају година онолико колико и наши родитељи, или су пак и старији? Да ли женским особама треба да се обраћамо са „тетка“ уз њено име, а кад је мушка особа „чика“ и његово име? Молим вас да ли је правилно овако како сам ја навела или на неки други начин?

Верица

Старијим непознатим особама треба се обраћати са друг и другарица. Много важније од самог термина је тон и начин на који им се обраћате. Добрим познаницима ваших родитеља слободно можете рећи „тетка“ и „ chico“.

СТАРО ОРУЖЈЕ И НОВАЦ

Дуго сам мислио коме да се обраћам, па сам се најзад сетио мога старог друга, „Забавника“. И ево сада

се обраћам теби да ми одговориш. Мој друг и ја решили смо да скупљамо старо оружје и паре. Сакупили смо неколико ствари, али иде доста тешко. Молимо те одговори нам да ли у Београду постоји нека старинарница где би се те ствари могле купити. Уједно молимо и наше пријатеље читаоце „Забавника“ да нам помогну.

Душан Петровић
Београд
Сплитска 13

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Ученица сам техникума и имам 16 година. Желела бих да се дописујем са вршњацима. СССР, ВКО, г. Ленингорск, ул. Семипалатенскаја 8-9, дом 8, кв. 9, Смирновој Љубе.

Имам 18 година, скупљам слике глумаца, певача, ВИС-ове и плоче. Желео бих да се дописујем са девојкама од 15-18 година. Златко Кукец, Сирач 18 код Дарувара.

Имам 15 година, идем у музичку школу и учим енглески. Волим бит-музику и навијам за „Првену звезду“. Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из наше земље, САД и Велике Британије. Даница Богичевић, Амидина 9, Чачак.

Имам 16 година и желим да се дописујем са друговима и другарицама како бисмо размењивали разгледнице и фотографије глумаца и глумица. Marga Zver, Oraş Sinnicolaul Mare, Str 6 Martie No 1, Judet Timiş, Romania.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из целог света. Имам 14 година. Скупљам марке. Маја Таузовић, Бијела, Бока Которска.

Бавим се спортом, највише одбојком. Навијам за „Партизан“. Волим и бит-музику. Имам 16 година. Језик дописивања српскохрватски, руски, енглески. Олгица Ацић, Соње Маринковића 3, Суботица.

Ученик сам машинске техничке школе и велики љубитељ аутомобилизма и фудбала. Желео бих да стекнем пријатеље у Француској. Мирослав Милосављевић, ул. Први булевар бр. 28/32, Нови Београд.

Желела бих да се дописујем са вршњацима из Југославије. Идем у четврти разред. СССР, ВКО, г. Ленингорск, улица Гогоља, дом 9, кв. 4, Филимонов Таља.

Ученица сам VII разреда основне школе. Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из наше земље и СССР. Мирјана Матић, ул. Косте Стаменковића бр. 16, Вучје код Лесковца.

Имам 12 година и ученик сам VI разреда. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и СССР и уједно бих размењивао марке и салвете. Драган Игњатовић, ул. Омладинских бригада 11, Пирот.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Имам 13 година. Скупљам салвете и разгледнице. Жељка Љубић, О.ш. „Славиша Вајнер Чича“, Илок.

УКЛЕТА ХОРДА

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● за шећерну репу знали су још стари Египћани 2000 година пре наше ере. На идеју да из шећерне репе извуче шећер дошао је 1745. го-

дине берлински хемичар Андреас (1709—1782). Прва фабрика шећера добивеног од репе отворена је у Немачкој 1796. године.

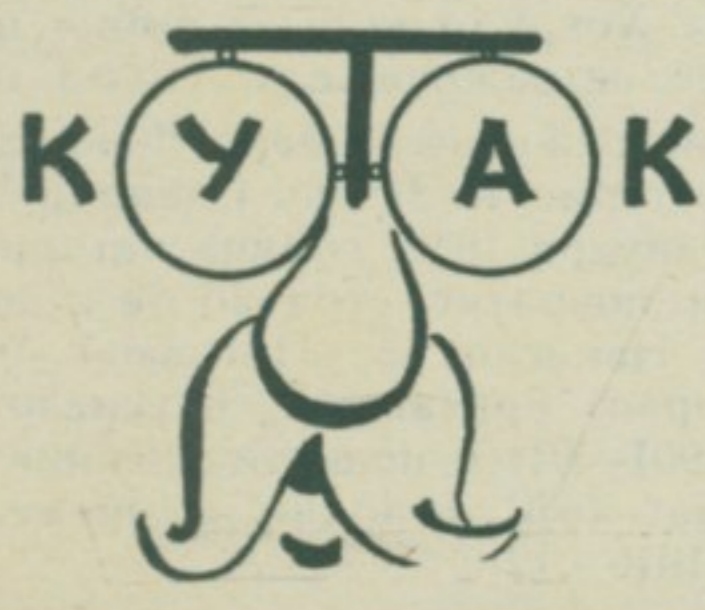
● мода украшавања аутомобила навела је неке француске возаче да споје забавно с корисним. Тако се сада на задњем делу аутомобила често могу видети исписане речи: „Ако ово можете да прочитате, значи да сте ми се сувише приближили!“. „Не тражите да возим брже, ја чиним све што могу!“ и „Пази-те: кочнице ми нису исправне!“.

● највећа брзина коју може да достигне корњача износи 400 мета-

а на час. Међутим, том брзином не може се дуго кретати јер се при оваквом темпу брзо задува.

● тридесет шестогодишњи немачки келнер Петер Шел вероватно је ки келнер Петер Шел постигао је рекорд али не у својој струци: туширао се пуних 168 часова.

ВЕСЕЛОГ архивара

ЧОВЕК И ПАС

Човек и пас су стари и нераз-двојни пријатељи. Микеланђело је имао пса померанијске расе који је свуда пратио свог господара. чак и када је уметник одлазио да слика у Сикстинској капели. Ту, у капели, пас је имао свилени јастук на којем је мирно лежао док је велики уметник радио.

Пудлица Рихарда Вагнера мирно је седела у простору за оркестар чекајући да се заврши „бука“ па да заједно оду кући.

Шопен је написао свој „Мали валцер“ за пса Жорж Сандове.

Фокстеријер назван „Ловорике“ пратио је Наполеона у изгнанство.

Марк Твен је једном рекао: „Ако купите са улице пса који црква од глади и пружите му угодан живот, он вас никад неће ујести. То је основна разлика између човека и пса“.

ПОСВЕТА

Амерички композитор Арон Копленд нашао се у књижари кад је једна жена ушла и купила две књиге: Шекспирове драме и Коплендову „Шта слушати у музици“. Обрадован тиме Копленд јој је пришао и уз осмех запитао:

— Да ли бисте желели да вам потпишем своју књигу?

Осмех с његовог лица је нестао кад му је жена одговорила:

— Како да не! Коју од ове две?

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

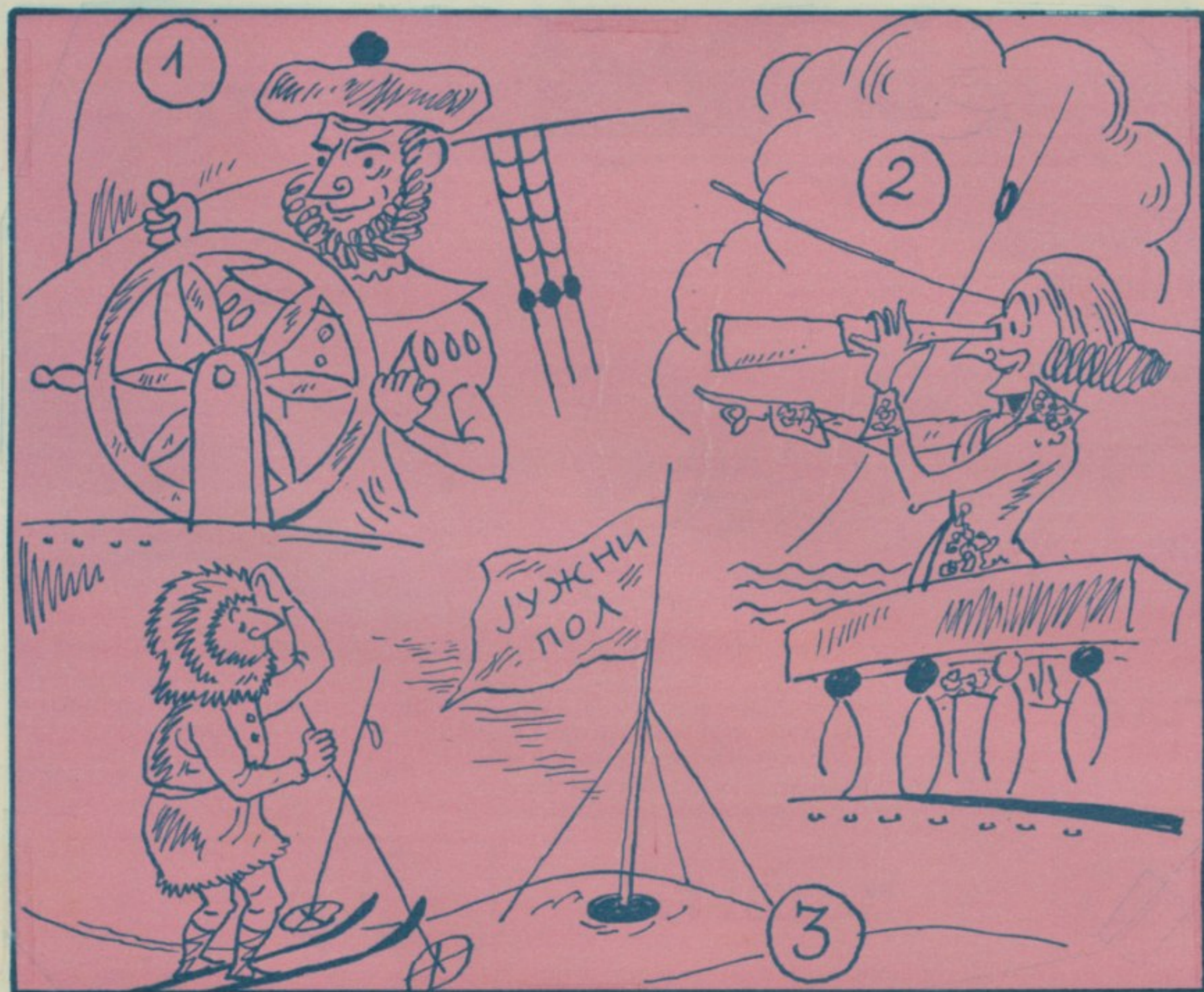
ЗАНИМЉИВА ГЕОГРАФИЈА

НА ПУТ БЕЗ ПАСОША

Истраживачи: Милан, Јован, Пера, Живан и Мика вратили су се не давно с пута. Један од њих обишао је северне поларне крајеве, други је истраживао Африку, трећи Америку, четврти Океанију а пети Азију. Пре него што су пошли кући сваки од њих сликао се са по три животиње карактеристичне за области по којима се кретао. Можете ли на основу тога да погодите где је који од наших младих истраживача боравио? Ако нисте сасвим сигурни у своје знање географије, погледајте наш одговор.

Одговор:

Милан је путовао по Азији а на слици поред њега су јак, тигар и змија наочарка; Јован по Америци из које је довео: ламу, пуму, мравоједа; Пера по Европи о чему сведоче: ирвас, орао и лисица; Живан по Аустралији где је уловио: кенгура, птицу ему и крокодила а Мика је из Африке дошао у пратњи: жирафе, лава и једногрбе камиле.

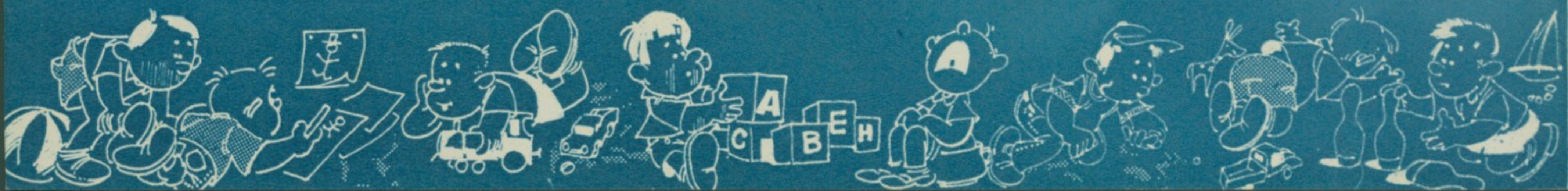

КО СУ ОНИ?

1. Који је познати светски путник из средњег века написао у затвору путописе под именом „Милони“?
2. Ко је открио мореуз Лаперуз?
3. Који је истраживач стигао на Јужни пол четири недеља после Амундзена?

Одговори:

1. Италијан Марко Поло (1254—1324), најпознатији светски путник средњег века. Године 1271. пошао је на пут на Далеки исток, пропутовао југозападну и средњу Азију и стигао у Пекинг 1275. године. Он је први Европљанин који је прешао преко Памира, Туркестана и Монголије; пропутовао скоро целу Кину (1275—94). Опис својих путовања, неку врсту географске енциклопедије, диктирао је у затвору италијанском писцу Рустичијану (Рустичелу) из Пизе. Књига је објављена 1298. године под називом „Милони“.
2. Француски морепловац Жан Франсоа Лаперуз (1741—1788). Он је 1788. године открио мореуз између Сахалина и јапанског острва Хокандо који је добио његово име. Поред тога вршио је истраживање у Тихом океану.
3. Енглески поларни истраживач Роберт Фалкон Скот (1868—1912). Године 1902. открио је Земљу Едварда VII. На Јужни пол је доспео 18. јануара 1912. године четири недеља после Амундзена. При повратку страдао је с неколицином својих сарадника. Написао је „Путовање бродом Дискавери“ извештај о првој британској, неуспешној, експедицији на Јужни пол (1901—04) и познати дневник „Скотова последња експедиција“ који је водио за време друге антарктичке експедиције (1910—12).

ЗАШТО КАЖЕМО:

СТАРИ НОВИГРАД

Колико има нових градова на свету? За наш Новиград сви знамо: он лежи на обали Новиградског мора. И још један град у нашој земљи носи исто име: Ново Место у Словенији.

Где се налази најстарији Новиград на свету? Његове развалине леже прилично далеко од нас, у близини Туниса, на северној обали Африке. То су рушевине Картагине. Јер, реч „Картагина“ тачније „Карт-хадашат“ значила је на феничанском „Нови град“. Картагина је била феничанска колонија; морепловци који су је основали дали су новом граду име Нови Град.

А који је највећи Новиград на свету? Нећете се преварити ако кажете да је то Њујорк. Како? Веома једноставно. Реч „јорк“ означавала је у староенглеском језику „градиште“, „град“, „утврђено место“. Енглески колонисти по доласку у Нови свет назвали су насеље које су основали на другој обали именом на које су навикли у старој постојбини „Јорк“ додавши му само „Њу“ — Нови. Највероват-

није да већ у то време они више нису знали шта је некад значила реч „јорк“ јер се она током векова сачувала само као географско име.

И Бугарска има свој Новиград само је он од нашега краја за једно слово: зове се Новград. Совјетски Савез веома је богат новим градовима: Новгород, Новгород-Северски, Њижњи Новгород, Новгород — Волинскиј.

Нови градови разбацани су по целом свету. Да вам их представимо: Напуљ (Неапол), је Новиград старих Грка, Нозбург на Дунаву и Нојенбург у Швајцарској уз седам Нојштата у Немачкој. И Њуборо у Енглеској је имењак Новиграда. И Француска има своје нове градове: зову их Вилнев. Италијани своје нове градове називају Виланова а Шпанци Виланвева (имају их бар седам: толико смо нашли на малој географској карти). Јени-Кала и Јени-Шехир су турски нови градови. И тако, из земље у земљу, у свакој бисмо нашли бар по један Новиград.

* укршћене речи *

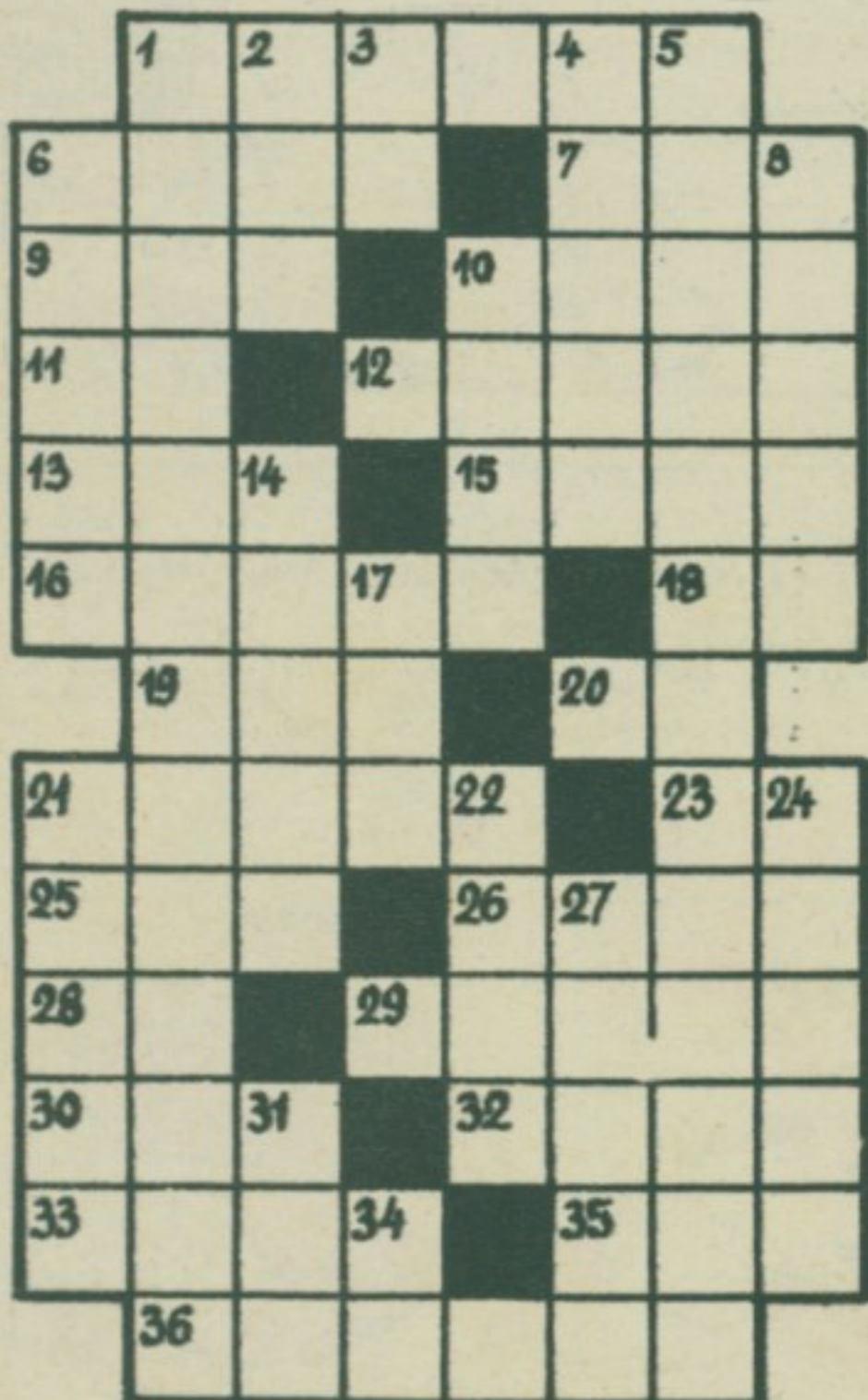
Водоравно: 1) град у Перуу, 6) кикотање, 7) целокупно, 9) аустријска новинска агенција, 10) врста зачина, 11) вавилонски град, 12) муд-

ре изреке, 13) француски војсковођа у доба Наполеона (Мишел), 15) присвојна заменица, 16) рогозина, 18) иницијали нашег књижевника („Васа Решпект“), 19) женско име, 20) Лудолфов број, 21) део путничке опреме, 23) зачин јелу, 25) узвик, 26) уписивање, 28) хемијски знак за никл, 29) десна притока Купе, 30) позади, 32) део молекула, 33) дворана, 35) показна заменица, 36) плод питомог кестена.

Усправно: 1) уметнички правац у Европи у последњој четвртини XIX века, 2) врста папагаја, 3) узвик, 4) база, 5) драма Артура Милера, 6) финско парно купатило, 8) краћи књижевни напис (множ.), 10) италијанска новинска агенција, 14) почетак дана, 17) острво у Јадранском мору, 21) врста спортске игре, 22) дворана на универзитету, 24) усамљеност, 27) огромна змија неотровница, 31) аждаја, 34) хемијски знак за аргон.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Левстик, 7) рат, 8) пират, 10) ибис, 12) пара, 13) буква, 15) нар, 16) ада, 17) ла, 19) ка, о, 20) Тиват, 22) квар, 24) адет, 26) соба, 27) лира, 28) јакна, и, 30) ПЕ, 31) ан, 32) Аса, 34) иза, 36) нокти, 38) Нера, 40) стид, 41) Драва, 42) Ика, 43) Ака, 44) ива.

БЕЗ РЕЧИ

Шта? Зар никад нисте видели пса с огрлицом?

БЕЗ РЕЧИ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полу-годишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

